

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי
האגף לחינוך יסודי
תוכנית הצהרונים הלאומית

"משלים וחוכמתם"

תוכנית העשרה חינוכית
ניצנים
בכיתות א' – ב'
שבוע חנוכה

הקדמה

תוכנית ההעשרה שלפניכם מיועדת להפעלה במסגרת צהרוני ניצנים בכיתות א' ב'. התוכנית כוללת מערכי פעילויות יומיים. כל מערך כולל פעילות לפתיחת היום, פעילות העשרה חינוכית ופעילות לסיום היום. בתוכנית משולבים: סיפורים, משחקים, פרויקטים אמנותיים ודיונים קבוצתיים כדי לחזק את הנושא, תוך קידום יצירתיות ופיתוח מיומנויות חברתיות. הפעילויות יתמקדו במתן ביטוי אישי ובחירה לתלמידים. ההתלמידים שותפים, פעילים, מעורבים ומשפיעים.

"משלים וחוכמתם"

הנושא המרכזי של תכנית זו הוא

לפניכם מערך פעילויות חווייתי ומעשיר סביב עולם המשלים. סיפורים קצרים עם מוסר השכל המלווים את התרבות האנושית מדורי דורות. באמצעות מפגש עם דמויות כמו האריה והעכבר, הצב והארנב, והשועל וענבי הכרם, יצללו התלמידים לעולם קסום של עלילות צבעוניות, ילמדו ליהנות מהאזנה לסיפור ויפתחו את אהבת הקריאה כבר מגיל צעיר. באמצעות קריאה משותפת, דיון, המחזה ופעילויות יצירה, תסייע התוכנית לתלמידים לאהוב ספרים, להרגיש סיפוק מחוויית הלמידה ולפתח סקרנות טבעית כלפי סיפורים, ערכים וחיים משותפים.

ידע:

הכרות עם משלים קלאסיים מן התרבות העולמית והעברית, הבנת מבנה סיפור (פתיחה, אמצע, סיום) הרחבת עולם הידע של התלמידים הרחבת אוצר המילים והבנת מושגים מופשטים כמו חוכמה, התמדה, גאווה וצניעות.

מיומנויות:

פיתוח יכולת להסיק מסקנות, לזהות מוסר השכל, להשוות בין דמויות ולבטא רעיונות בציור, תיאטרון ומשחקי דמיון.

ערכים:

חיזוק ערכים של חברות, כיבוד הזולת, יושרה, עזרה הדדית והבנה שפעולותיו של כל אחד משפיעות על הסביבה וגם על עצמנו.

הפרוייקט מבוצע ע"י חברת אקסיומה הישגים בהשכלה
עבור היחידה לתוכניות משלימות למידה, משרד החינוך
תוכן ועיצוב גרפי: הגר אורן

למובילים – משלים מה הם?

משלים הם סיפורים קצרים שיש להם מטרה אחת מרכזית – ללמד אותנו משהו על החיים. בכל משל מסתתר רעיון או מסר מוסרי, שמועבר בצורה חווייתית דרך עלילה פשוטה ודמויות סמליות – לעיתים בעלי חיים, צמחים או דמויות דמיוניות – שמתנהגים כמו בני אדם: מדברים, חושבים, מקנאים, מתלבטים או טועים.

המשל מאפשר לתלמידים להבין נושאים חשובים כמו חברות, שיתוף, התמדה, כנות או עזרה לזולת, באופן מוחשי ונעים, דרך סיפור ודמיון. המשל מזמין שיח רגשי וערכי, מעורר חשיבה ביקורתית ומאפשר לתלמידים לזהות את עצמם או את חבריהם בסיטואציות יומיומיות.

הנה לדוגמה כמה משלים מפורסמים ודוגמות למסריהם:

הצרצר והנמלה – מלמד אותנו על חריצות, התמדה והחשיבות של היערכות מראש.

השועל והעורב – מלמד שלא כל מחמאה נאמרת באמת; חשוב להיזהר מחנופה ומרמייה.

האריה והעכבר – מזכיר שגם הקטן ביותר יכול לעזור, ושכל אחד חשוב וראוי לכבוד.

הצב והארנב – מדגים שעקשנות והתמדה גוברים על גאווה ופזיזות.

השועל והענבים – מראה כיצד אנו לפעמים מזלזלים במה שלא הצלחנו להשיג, במקום להודות בכישלון או טוב מכך לנסות שוב ושוב.

כל אחד מהמשלים מאפשר שיחה על רגשות, יחסים חברתיים, חשיבה חיובית ויכולת למידה מהטעויות.

באמצעות סיפורי המשלים, נעניק לתלמידים הזדמנות להקשיב, להבין, להזדהות ולתרגל ערכים דרך משחק, תיאטרון, ציור ושיח פתוח. המטרה איננה "להטיף מוסר", אלא לעורר הבנה פנימית, דרך חוויה סיפורית שפותחת לב ודמיון.

כהמלצה כללית - לאחר הקראת הסיפור (כל סיפור), חשוב לאפשר לתלמידים זמן עיבוד וחשיבה. מומלץ לקיים שיח פתוח שבו כל תלמיד יוכל לשתף את מחשבותיו, רגשותיו או ניסיונו האישי הקשור למסר של המשל.

ניתן לשאול שאלות פתוחות כמו:

מה הרגשתם כשמעתם את הסיפור?

מי מהדמויות אתם הכי אוהבים? מדוע?

מה לדעתכם רצו ללמד אותנו הסופר או הדמויות?

מתי גם אתם התנהגתם כמו אחת מהדמויות?

החודש אנו חוגגים את חנוכה – בסוף התוכנית תוכלו למצוא תוכנית לשבוע חנוכה. כמו כן בחודש דצמבר מצויין יום זכויות האדם שמשובל בתוכנית לשימושכם.

*בסוף התוכנית מופיעה רשימת החומרים והספרים עבור תוכנית זו.

שבוע ראשון

יום ה'	יום ד'	יום ג'	יום ב'	יום א'	
מי עושה טוב?	ענבים של דמיון	אני כמעט מצליח	מי אני?	יוגלה	מפגש פתיחה והתכנסות
ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים
משל הכדים סיפור סיני עתיק	אשכול ענבים של התמדה	משל על שועל	הצב והארנב	מהו משל?	פעילות העשרה חינוכית
מצעד הסיפורים	מנסים ומצליחים	לא מותרים ושוב מנסים	המירוץ	לצייר משל	פעילות סיום

למובילים:

החודש נעסוק בסיפורי משלים שונים שרבים מן הגיבורים במשלים הם בעלי חיים. לכבוד חודש זה אם תרצו תוכלו להכין בצהרון פינה או סלסלה עם מבחר בובות כף יד של בעלי חיים שונים, על מנת שהתלמידים יוכלו להציג ולהשתמש בהם במשך החודש. בין בעלי החיים שמופיעים בסיפורים: שועל, צב, ארנב, חסידה, אריה עכבר, סוס, חמור.

פעילות פתיחה – יוגלה

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לפתיח מוזיקלי יוגלה

קלפי יוגלה

קישור למוסיקה שקטה

מהלך הפעילות:

נפתח את השבוע בפעילות יוגה מרגיעה.
נשמיע את מוסיקת פתיח יוגלה ונבקש מהתלמידים לשבת על הארץ ליד הכסאות.
ננחה אותם להניח את שתי הידיים משולבות על מושב הכסא ואת הראש על הידיים.
נבקש מהתלמידים לעקוב אחר ההנחיות ולבצע את התנועות. (הקפידו לדבר בקול רך ושקט).

ננחה את התלמידים לעצום את העיניים ונפתח בתרגילים:

"שלוש" - ננחה את התלמידים לקחת 3 נשימות איטיות ועמוקות,
כאשר אחרי כל שאיפת (הכנסת) אוויר דרך האף, נעצור את הנשימה
נספור בלב עד שלוש ואז אט אט נוציא את האוויר.

"שתיים" - עדיין עם עיניים עצומות, נבקש מהתלמידים לקחת נשימה עמוקה
ולמתוח את שתי הידיים למעלה לצדי האוזניים ולספור לאט עד שתיים.
כעת נבקש להוריד את הידיים באיטיות ולקחת
שתי נשימות עמוקות.

"אחת" - ננחה את התלמידים לקחת שוב נשימה אחת עמוקה,
להושיט את שתי הידיים ו"לחבק" כל אחד את עצמו חיבוק חזק כאשר הגוף מוטה מעט לפנים.

בתום 3 דק' של נשימות ומתיחות, נראה את קלפי היוגה
נזמין את אחד התלמידים שמעוניינים להדגים את התנוחות שעל הקלפים.

נחלק אותם לשש קבוצות, ניתן לכל קבוצה קלף אחד – תלמידי הקבוצה יתנסו בעצמם בתנוחה.
ננחה אותם להשאר בתנוחה מספר שניות, לשחרר וחוזר חלילה.
לאחר שכולם התנסו, נעביר את הקלפים בין הקבוצות השונות
עד שכולם ביצעו את כל התרגילים.

פעילות יוגלה תסתיים בישיבה מזרחית על הארץ, גב זקוף, עיניים עצומות וחמש נשימות עמוקות.

פעילות העשרה חינוכית – מהו משל?

מידע למובילים:

מה הם משלים?

משלים הם סיפורים קצרים עם חיה או דמות שעושה משהו מיוחד ומלמדים אותנו משהו חשוב לחיים. למשל:

הצב והארנב מלמדים אותנו שהתמדה נחשבת יותר ממהירות. האריה והעכבר מלמדים שגם הקטן יכול לעזור לגדול. השועל והענבים מלמדים שקל לזלזל במה שלא מצליחים להשיג. את כל הסיפורים האלה נכיר בתוכנית.

כל משל הוא כמו מדריך קטן לחיים: הסיפור קצר, פשוט, מעניין – אבל המסר שלו נשאר איתנו ויכול לעזור לנו להבין איך להתנהג, איך להיות חברים טובים, איך להתמודד עם קשיים או איך להשתמש בחכמה. לכן, כשאנחנו קוראים משלים, אנחנו לא רק נהנים מסיפור, אנחנו גם לומדים משהו חשוב על החיים ועל עצמנו.

מתוך ספריית פיג'מה –

משל הוא סוג של מעשייה עממית שיש בה מוסר השכל ולקחי חיים. עוד מימי התנ"ך שימשו המשלים להעברת מסרים חברתיים ומוסריים בדרך נעימה ומעוררת מחשבה. חכמינו, שהכירו משלים רבים מתרבויות שונות, עיבדו וסיפרו אותם בבית המדרש כדי להעביר לשומעים מסרים חינוכיים ולקחים מוסריים.

עזרים:

הספר "האריה והעכבר"

קופסה עם כמה בובות כף יד של בעלי חיים

מחשב / רמקולים / מקרן

[קישור להסבר חביב על - "מהו משל"?](#)

[קישור למשל "האריה והעכבר" לצפייה](#)

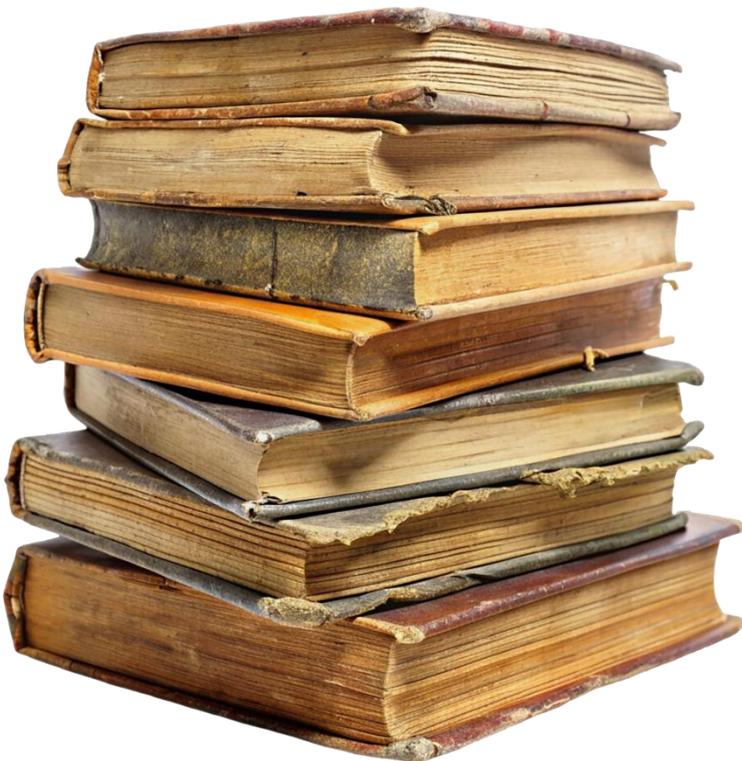
יש ספר הנקרא "ספר המשלים הגדול" אם תצליחו להשיג אותו זה יעשיר מאד את מבחר המשלים לתוכנית זו.

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש בשיח עם התלמידים:
מי שמע פעם את המילה "משל"?
אולי תשמעו מהתלמידים את המילה "למשל"?
אם מי מהתלמידים יאמר "למשל" נחזק את התשובה הזו,
זה אומר שהוא נעזר במבנה תחבירי שקיים אצלו על מנת להבין מילה חדשה.
ויש הגיון במילה "למשל"... "למשל" זו דוגמה למשהו...
גם משלים מציגים דוגמאות לערכים שאנו רוצים להטמיע... לרעיון... לידע.
נפתח את הפעילות כשאנו מניחים על שולחן מרכזי מעין תערוכה
של כל המשלים שנעסוק בהם בתוכנית זו, נאפשר לתלמידים לעיין בספרים ונשאל:
"האם אתם מכירים את הספרים האלו?" (בדר"כ הם שמעו את הסיפורים עוד מהגן)
"מה לדעתכם משותף לסיפורים האלו?"
לאחר השיח עם התלמידים נצא לדרך ונתחיל בהסבר
לתלמידים מהו משל ואיזה סוג סיפור הוא.
השתמשו במידע למובילים המופיע כאן והסבירו לתלמידים בצהרון שלכם
את ההסבר בהתאם לגילם.

נשמיע / נקרין לתלמידים את הסרטון המסביר מהו משל.
נציג בפני התלמידים את קופסת ההפתעות.
מתוך הקופסה נוציא בובות של בעלי חיים שונים
ונשאל: "מה יכולות החיות ללמד אותנו על אנשים?"

נספר לתלמידים כי סיפורי המשלים נכתבו לפני המון שנים
וכי מטרת כל סיפור הוא ללמד אותנו משהו חשוב.
למשל:
היום נכיר משל מעניין על האריה והעכבר.

האריה והעכבר

מאת: ג'רי פינקני (נוסח עברי: חנה לבנת) • איורים:
ג'רי פינקני

על הספר: (מתוך ספריית פיג'מה)

ספר ללא מילים הפורש בעזרת איורים מרהיבים את אגדת העם הידועה על האריה והעכבר. האגדה מלמדת אותנו על כוחם של יצורים קטנים להועיל לגדולים מהם.

אם יש ברשותכם את עותק הספר – כדאי לקרוא את הסיפור בקבוצות קטנות,

איך הגיבו התלמידים לאיורים? אפשר לשים לב לפרטים הקטנים ולפני שהופכים כל דף, לשאול את התלמידים: "מה לדעתכם יקרה עכשיו?" במשל זה חשוב להתייחס לניגודיות בין האריה לעכבר... מה כל אחד מהם מייצג, במה הם שונים? מה ההיגיון אומר לנו על מפגש בין אריה לעכבר ומה באמת קורה בסיפור? תוכלו להתמקד בהבעות הפנים של הדמויות: האם העכבר פוחד כשהוא בכפו של האריה? ומה מביעות פניו של האריה?

רצוי לקרוא את הספר מספר פעמים ולהזמין את התלמידים לתאר את העלילה במילים שלהם. ספר ללא מילים תורם רבות ליכולת הביטוי המילולי של התלמידים. האם הסיפור מפי התלמידים משתנה מפעם לפעם?

מצורף כאן סיפור המשל המקוצר לנוחיותכם. אם תרצו תוכלו לצפות עם התלמידים בשעור על המשל "האריה והעכבר" המופיע בקישור בעזרים. התמונות בגירסה של ספריית פיג'מה מספרות יותר פרטים.

האריה והעכבר

באחד הימים החמים ביער הגדול, האריה – מלך החיות נח לו בשלווה מתחת לעץ רחב צמרת. השמש חיממה את האדמה והציפורים צייצו מנגינות רכות, האריה פיהק פיהוק גדול, התמתח ונרדם.

פתאום... טיפ טיפ טיפ טיפ – עכבר קטן, שובב וסקרן, החל לרוץ בין העשבים.

הוא ראה את רעמת האריה מתנופפת ברוח וחשב לעצמו:

“איזה יופי של שיער! זה נראה כמו גבעה קטנה של זהב!”

בלי לחשוב פעמיים, העכבר קפץ אל רעמתו של האריה והתחיל לשחק בה –

להתגלגל, לטפס, להתנדנד! אבל אז... האריה התעורר!

עינו נפתחה באיטיות, הוא הרגיש משהו מדגדג לו באוזן, קם על רגליו האדירות –

ושאג שאגה אדירה: “ררררר!!! מי העז להעיר אותי מהשינה שלי?!”

העכבר רעד כולו.

“זה אני... רק שיחקתי קצת... בבקשה, אדוני המלך, אל תאכל אותי!”

אני קטן ולא שווה אפילו ביס אחד...”

האריה הביט בעכבר הקטן, הרים גבה וצחק צחוק רועם.

“חחח! אתה כל כך קטן! טוב, הפעם אני מוותר לך. רוצ לדרך, אבל היזהר לא להפריע לי שוב.”

העכבר נאנח בהקלה ורוץ כל עוד נפשו בו. לפני שנעלם בין העשבים קרא בקול קטן:

“תודה רבה, אדוני האריה! יום אחד אולי אני אחזיר לך טובה!”

האריה גיחך לעצמו.

“אתה? עכבר? תעזור לי? זה באמת מצחיק!”

והוא חזר לישון.

ימים אחדים עברו, ובוקר אחד נשמעו קריאות חזקות ביער:

“עזרה! הצילו! הצילו!” - היה זה האריה.

ציידים פרשו רשת גדולה, והאריה נלכד בה. הוא ניסה לשחרר את עצמו,

משך ומשך, אבל החבלים רק נמתחו יותר ויותר.

העכבר, ששמע את הקריאות, רץ לכיוון הקול.

כשראה את האריה הלכוד, קרא:

“אל תדאג, אדוני המלך! אני אבוא לעזור לך!”

האריה הביט בו בעיניים מופתעות.

“אתה?! מה כבר תוכל לעשות?”

אבל העכבר לא בזבז זמן.

הוא טיפס במהירות על הרשת והתחיל לכרסם את החבלים בשיניו הקטנות.

קצקצקצקצקצק... לא עבר זמן רב, והחבלים נקרעו אחד אחרי השני.

האריה הרגיש את הרשת נפתחת, קם על רגליו ונשם לרווחה.

הוא הביט בעכבר בהערכה ואמר בקול רך:

“עכבר קטן, אתה הצלת את חיי. מעכשיו אני יודע – גם מי שהוא קטן יכול לעשות מעשה גדול.”

העכבר חיך בגאווה והשניים הפכו לידידים טובים.

מאז, בכל פעם שהאריה רצה לנוח – העכבר ישב לידו בשקט, שומר עליו שלא יפריעו לו.

פעילות סיום – לצייר משל

עזרים:

דפי ציור

טושים או צבעים

מהלך הפעילות:

נסיים את היום בפעילות חביבה מתוך ספריית פיג'מה.
אפשר לחלק את התלמידים לקבוצות קטנות,
כאשר כל קבוצה מתארת בציור משותף פרק אחר ברצף הסיפורי
למשל:

העכבר בורח מהינשוף

העכבר נלכד בכף האריה

העכבר משכנע את האריה לשחרר אותו

האריה נלכד ברשת הציידים... – עד הסוף השמח

אפשר לתלות את התמונות ברצף על הקיר, ולהזמין את ההורים לצפות בתערוכה
ולספר על החודש המעניין על סיפורי המשלים.

פעילות פתיחה – מי אני

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש בישיבה במעגל ונבקש מהתלמידים שמעוניינים לחלוק עם על החברים במה היו רוצים להצליח היום.
(ציור, משחק, משימה, פעילות עם חבר וכדומה)

פעילות העשרה חינוכית – "הצב והארנב" מתוך משלי אזופוס

עזרים:

הסיפור "הצב והארנב" מצורף כאן

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לשעת סיפור.
נקריא את הסיפור "הצב והארנב".

לאחר קריאת הסיפור, נשוחח עם התלמידים על מה שלמדנו מהסיפור וכיצד הוא קשור למציונות. נבקש מהתלמידים לחשוב מה למדנו? למשל: התמדה, לא לוותר ולכבד אחרים. נזמין את התלמידים לשתף בדוגמות מחייהם שלהם שבהם הפגינו מצוינות באמצעות התמדה. אפשר לשוחח על התחושות שלנו כאשר מישהו מזלזל ביכולות שלנו.

**לפעמים עדיף להתמיד באיטיות ולהצליח
מאשר להתרברב ולמהר ולבסוף להפסיד.**

הסיפור – "הצב והארנב"

משל מאת איזופוס

לפני הרבה שנים חי ביער ארנב שתמיד התפאר במהירות הריצה שלו. לעתים קרובות הוא היה מתגרה בצב על היותו החיה האיטית ביותר בסביבה. יום בהיר אחד, הוא הזמין את הצב למירוץ כדי להפגין את כישוריו מול החיות האחרות ביער. הצב סוף סוף נענה לאתגר והחליט להתחרות בארנב במירוץ.

**נעצור כאן ונשאל את התלמידים:
מה הצב חושב? מדוע הוא הסכים להתחרות בארנב לדעתם?**

ביום המרוץ התאספו כל חיות היער לצפות בתחרות בין הארנב לצב. בדיוק כשהם עמדו להתחיל במירוץ, הארנב לעג לצב על כך שקיבל את האתגר ואמר לצב שאחרי שיפסיד במירוץ כל חיות היער ילעגו לו גם כן. הצב שמר על שתיקה ולא שם לב לדברי הארנב.

**שוב נעצור כאן ונשאל: מה חושב הצב לדעתכם? כיצד הוא מרגיש?
האם כולם מצויינים באותם דברים?**

המירוץ החל בספירה של אחת, שתיים ושלוש! הארנבת התחיל לרוץ במהירות והצב התחיל בקצב האיטי הרגיל שלו. עד מהרה התקדם הארנב דרך ארוכה קדימה כמעט כמה מטרים מקו הסיום. הוא הביט לאחור כדי לבדוק אם הצב נמצא בקרבת מקום, אך הצב נותר הרחק מאחור וכמעט שלא ניתן היה לראותו.

הארנב החליט לעצור ולנוח קצת בדרך לפני שישלים את המירוץ. הוא הביט סביבו ומשמאלו הבחין בשדה של כרובים וגזר. הוא החליט לכרסם מעט כרוב ולנמנם קצת כדי שיעבור במהירות את קו הסיום במצב רוח רענן.

עד מהרה שקע הארנב בשינה עמוקה וחלם שהוא מנצח בתחרות. הזמן עבר והשמש כבר שקעה כשהוא התעורר לפתע. הוא קפץ במהירות לבדוק אם הצב נמצא בסביבה. להפתעתו, הצב היה במרחק צעדים ספורים מקו הסיום. הארנב מיהר לעברו במהירות רבה, אך זה היה מאוחר מדי והצב כבר חצה את קו הסיום, וזכה בתחרות.

כשהארנב הגיע לנקודה שבה הסתיים המרוץ, כל החיות צחקו עליו על שהפסיד במירוץ לצב. באותו יום, הוא למד לקח שהתרברבות לא מזכה אותך בשבחים, ולכן לעולם לא נלעג לאחרים בגלל הקצב שלהם.

בסוף הסיפור נשאל:
במה הצב היה מצויין? ובמה הארנב?
נתחבר לעולם האישי שלהם
ונשאל את התלמידים: "מה הם הרגישו, האם קרה להם מקרה דומה?
במה הם מיוחדים/מצויינים?"
כל אחד הוא יחיד ומיוחד ומצויין במשהו אחר.

פעילות סיום – "המירוץ"

עזרים:

תמונות של ארנב וצב (מצורפות כאן) אפשר לגזור ולניילן לשימוש חוזר.
לוח משחק "המירוץ" (מצויר על בריסטול נייר גדול מונח על הרצפה).
קוביית משחק
טושים קטנים או מדבקות.

מהלך הפעילות:

מטרת המשחק לעזור לתלמידים להבין את מוסר ההשכל של הסיפור
"הארנב והצב" באמצעות משחק מהנה ואינטראקטיבי.

נזכר בשיתוף התלמידים בסיפור. נבקש מהתלמידים המעוניינים לספר מה הם זוכרים מהמשל
ונוודה שכולם הבינו את הסיפור.

המובילים יניחו את התמונות של הארנב והצב בקו הזינוק של לוח המשחק "המירוץ".
ניצור שביל על לוח המשחק המייצג את מסלול המירוץ, המוביל מקו הזינוק לקו הסיום.
נסביר לתלמידים את חוקי המשחק.

התלמידים יעבירו בתורות את הארנב והצב לאורך השביל.
הקושי הוא שהתלמידים צריכים להחליט אם להזיז את הדמויות לאט או מהר,
בהתחשב בלקח מהסיפור.

נבקש מהתלמידים להטיל קובייה, כדי לקבוע את מספר הרווחים שהארנב או הצב יתקדמו.
לפני המעבר, בקשו מהתלמידים להחליט אם על הדמות להתקדם "לאט ויציב" או "מהיר וממהר".
אם התלמיד בוחר ב"איטי ויציב", הם מזיזים את הדמות קדימה רווח אחד ומוסיפים את המספר
שיצא להם בקובייה. אם הם בוחרים "מהר וממהר", הם מזיזים אותו קדימה שני רווחים ומחסירים
את המספר שיצא להם בקובייה.

נמשיך כך בהשתתפות כל התלמידים על פי התור עד שאחת הדמויות מגיעה לקו הסיום.
לאחר המשחק, נזמין את התלמידים לשבת במעגל ונשוחח על תוצאות המשחק.
נשאל שאלות לצורך הדיון:

אז במה הצב מצויין? יש לו סבלנות והוא מתמיד במשימה
והוא גם ממש טוב ב"לא להעליב בחזרה".

ובמה הארנב מצויין? הוא מאד זריז ומהיר.

כולנו מצויינים וכל אחד מאיתנו מצויין בדברים שונים.

נסכם את המשל כשאנו מזכירים לתלמידים מדוע הסיפור ששמענו הוא משל,
משל הינו סיפור קצר שמלמד אותנו משהו על החיים.

בכל משל מסתתר רעיון או מסר מוסרי, שמועבר בצורה חווייתית דרך עלילה פשוטה.
אז מה לימד אותנו המשל על הארנב והצב?

פעילות פתיחה – אני כמעט מצליח

עזרים:

כדור, סל קטן/קופסה
או חפץ שמניחים גבוה מעט (על מדף קצת גבוה למשל)

מהלך הפעילות:

היום נכיר את המשל על השועל וכרם הענבים אך לפני שנכיר אותו לתלמידים נרצה לעורר סקרנות, חוויה של "רצון ולא הצלחה" ולהכין את התלמידים להבנת המסר של המשל.

נפתח את המפגש ונספר לתלמידים כי לפעמים אנחנו רוצים משהו מאוד... אבל לא תמיד מצליחים להשיג אותו מיד.

נשאל אותם האם קרה להם פעם שרצו להגיע למשהו גבוה, או לפתור משהו ולא הצליחו? נקשיב לתשובות התלמידים ואחר כך נשחק משחק.

המובילים יניחו חפץ קטן (כדור, צעצוע, דובי) במקום קצת גבוה. נזמין מספר תלמידים שמעוניינים לנסות להגיע אליו בלי לטפס. הם יכולים למתוח ידיים, לקפוץ — אבל לא להשתמש בשום עזרה כמו כסא או משהו דומה.

אחרי כמה ניסיונות נשאל:

"איך הרגשתם כשלא הצלחתם להגיע?"

"מה אפשר לעשות כשלא מצליחים?"

"האם זה אומר שהחפץ "לא טוב" או שפשוט קשה להגיע אליו?"

נסכם ונספר כי עוד מעט נשמע סיפור על שועל שגם רצה משהו מאוד מאוד אבל לא הצליח להגיע אליו... מעניין מה הוא עשה!"

פעילות העשרה חינוכית – משל על שועל

עיבוד: שהם סמיט • איורים: עומר הופמן

עזרים:

הספר "משל על שועל"
מחשב / רמקולים

קישור לדף הספר בספריית פיג'מה

על הספר: (מתוך ספריית פיג'מה)

השועל נכנס רעב לכרם, ויצא ממנו רעב. האם כל זה היה כדאי? הסופרת שהם סמיט עיבדה בחרוזים את המשל הידוע, המופיע במדרש קהלת רבה ובתרבויות שונות. הסיפור המשעשע ומעורר המחשבה מהווה הזדמנות להיכרות עם סוגת המשל ועם משלים נוספים המלווים את תרבותנו ולעיסוק ברצון להגיע לדברים שאינם בהישג ידנו.

מהלך הפעילות:

נפתח ונראה לתלמידים את כריכת הספר ונספר כי המשל על השועל והענבים נכתב לפני שנים רבות מאד ומופיע בצורות שונות בכל מיני ספרים. את הסיפור שנקריא היום סיפרה בצורה מיוחדת שהם סמיט ואת האיורים אייר עומר הופמן. נקריא לתלמידים את הסיפור.

בתום קריאת המשל תוכלו לשוחח יחד על מעשיו של השועל: האם לדעתכם כל זה היה כדאי לו? האם עמדה לפניו דרך אחרת לפעול, מבלי לצום ולרזות פעמיים? מה דעתם על מעשיו של השועל שהתגב דרך פרצה בגדר אל תוך הכרם?

השועל מאד רצה את הענבים שבכרם והיה מוכן להתאמץ מאוד כדי להשיג אותם. אפשר לשוחח עם התלמידים על דברים שמאד רוצים ועל המאמצים אותם מוכנים להשקיע עבורם.

המאייר עומר הופמן הוסיף בתמונות חן והומור לסיפור על השועל. אם יש לכם כמה עותקים אפשר לחלק את התלמידים לקבוצות ולאפשר להם לדפדף לבד בספר, "לקרוא" אותו על-פי רצף התמונות ולהבחין בפרטים. אפשר לשאול אותם אם האיורים הצחיקו אותם, על מה לדעתם חולם השועל, אלו חיות נוספות מופיעות בתמונות שאינן מוזכרות בסיפור?

פעילות סיום – לא מוותרים ושוב מנסים

הכנה מראש:

המובילים יכינו מבריסטול סגול או ירוק עיגולים לאשכול ענבים ויחברו אותם יחדיו.

עזרים:

בריסטול סגול / ירוק

מספריים

כדורים קטנים

סלים או קופסאות בגדלים שונים

(שימוקמו במרחקים שונים)

מדבקות או ענבים מצוירים על נייר

מהלך הפעילות:

לפעמים כשלא מצליחים, זה לא אומר שמה שרצינו "לא שווה", אלא שאפשר לנסות שוב או לחשוב ולבחור דרך אחרת.

נזכר בסיפור שלנו על השועל שרצה מאד להשיג את הענבים, אבל הם היו גבוהים מדי... במקום לחשוב איך כן להגיע – הוא אמר שהם חמוצים. כיצד לדעתכם הוא יכול היה לנהוג באופן שונה?

לאחר השיח עם התלמידים נחלק אותם לשתי קבוצות קטנות. כל תלמיד בתורו מנסה לזרוק כדור לסל שמונח במרחק – כך שיהיה קצת מאתגר, אבל לא בלתי אפשרי. אם הם לא מצליחים בפעם הראשונה, נעודד אותם לומר:

לא מוותרים ושוב מנסים!!!

ומזמינים אותם לנסות שוב.

(ניתן לכל תלמיד עד שלושה נסיונות ואז נאמר שינסה שוב בפעם הבאה שמגיע תורו)

בסוף המשחק אפשר לשאול את התלמידים:

איך הרגשתם כשלא הצלחתם בפעם הראשונה?

מה עזר לכם להצליח?

במידה והתלמידים יעלו רעיונות יצירתיים, נעצים ונחזק את הרעיונות ואת החשיבה מחוץ לקופסה. מה היה קורה אם הייתם אומרים כמו השועל: "זה לא חשוב, זה חמוץ"?

לסיום המפגש נתלה את "אשכול הענבים" במקום יחסית גבוה נזמין את התלמידים לפי התור לנסות ולהגיע לענבים בעזרת פתרונות יצירתיים קופסה, שיתוף פעולה, עמידה על קובייה, או עזרה מחבר. נסכם:

"כשעוזרים זה קל יותר, נכון? אולי גם השועל היה מצליח אם היה מבקש עזרה!"

פעילות פתיחה – ענבים של דמיון

עזרים:

כדור

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לשבת בנוחות ומי שרוצה יכול לעצום עיניים (לא חובה)
נזמין את התלמידים לדמיון שאנחנו עומדים מול ענף ענבים גבוה מאוד...
הענבים עסיסיים וממש רוצים להגיע אליהם.

נשאל:

"מה אפשר לעשות כדי להגיע לענבים?"
"אם לא הצלחנו לגעת בהם בפעם הראשונה – מה אפשר לנסות עכשיו?"
"איך מרגישים כשמשהו קשה להשגה, אבל ממש רוצים אותו?"

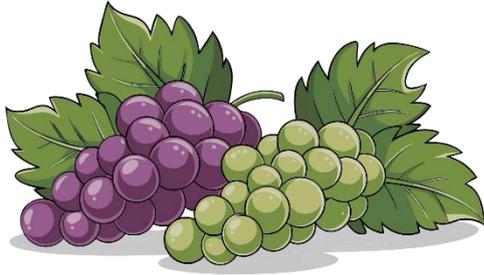
נעודד את התלמידים לחלוק חוויות דומות מחיי היומיום –
משהו שהם רצו מאוד אבל לא הצליחו מיד, ואיך הם התמודדו עם זה.

היום ניצור יחדיו את אשכול הענבים של ההתמדה – שוב מנסים ולא מוותרים.

נעביר כדור במעגל כשכל תלמיד מספר רעיון אחד להתמדה
לפני שהוא מעביר את הכדור לבאים בתור.

פעילות העשרה חינוכית – אשכול ענבים של התמדה

עזרים:

דפי נייר צבעוניים (סגול, ירוק, אדום)
מספרים
דבק סטיק
צבעים או טושים
בריסטול גדול או קיר/לוח להצמדת הענבים (כדי ליצור "אשכול ענבים קבוצתי")

מהלך הפעילות:

בעקבות הסיפור שקראנו ניצור יחד "אשכול ענבים של התמדה".

לפי גילי התלמידים בצהרון שלכם נשוחח על המילה התמדה – מה משמעותה?
ניתן דוגמות להתמדה על מנת לוודא שהתלמידים מבינים.

התמדה –

פירושה עשייה מתמשכת לאורך זמן, לרוב תוך כדי שקידה,
חריצות ודבקות במטרה, גם אם נתקלים בקשיים.

נשאל את התלמידים האם הם שומעים מילה נוספת המסתתרת בתוך המילה התמדה?
תמיד? אכן כן.
כשאנו מנסים **תמיד** (חוזרים שוב ושוב)... מתמידים... אנו מצליחים להשיג את המטרות שלנו.

כל תלמיד יגזור צורת עינב מנייר
ויצייר או יכתוב עליו משהו שהם מנסים ולא מוותרים עליו,
או משהו שהם רוצים להשיג בעזרת התמדה.
כשהענבים מוכנים המובילים ידביקו את הענבים על דף גדול או לוח כדי ליצור אשכול אחד גדול.
אפשר לתלות אותו בצהרון.

פעילות סיום – מנסים ומצליחים

נזמין את התלמידים לעמוד במעגל מעגל ונסביר על המשחק שנשחק המלמד אותנו על חשיבות ההתמדה והחריצות.

עזרים:

קוביית משחק

2 קוביות עץ גדולות בצורות שונות

בכל פעם שהקבוצה מבצעת משימה בהצלחה

מזיזים את הקובייה לפי הרצפות על הרצפה –

מרצפת אחת קדימה)

מהלך הפעילות:

נשאל את התלמידים: מהי משמעות המילה התמדה? אפשר לשאול איזו מילה היא מזכירה להם? (תמיד) ולקשר בין המילים. ומהי חריצות? נשוחח עם התלמידים על משמעות המילים.

התמדה

שקידה, חריצות: עקשנות והתמדה על הדבר ושקידה עליו עשיית דבר בלי הפסקה

חריצות

התנהגות המאפיינת אדם שמבצע את מטלותיו בזריזות ובהתמדה, כמו עבודה או לימודים. אדם שיש לו נטייה לחריצות מכונה "חרוץ" ובנוסף גם "שקדן". תכונת החריצות נתפסת כחיובית.

נסביר שהמשחק הוא מרוץ לקו הסיום, אבל המטרה היא לא רק לחצות ראשונים את הקו. כדי לזכות במשחק על התלמידים לציית לכללים ולבצע כל משימה כמיטב יכולתם. נחלק את התלמידים לשתי קבוצות ונסמן לכל קבוצה נקודת התחלה וקו סיום.

נסביר שכל קבוצה תטיל קובייה בתורה ותזיז את כלי המשחק שלה קדימה לפי המספר שיצא. בכל הטלת קובייה ימציאו המובילים משימה או אתגר שעל התלמידים לבצע לפני שהם ממשיכים הלאה.

המשימות יכולות להיות פעולות פשוטות, כמו ביצוע חמש קפיצות או מתן שמות לשלוש חיות המתחילות באות מסוימת.

נעודד את התלמידים לעודד זה את זה ולהציע מילות עידוד כאשר מישהו מבצע את המשימה בהצלחה.

הקבוצה הראשונה שתחצה את קו הסיום ותשלים את כל המשימות – תהיה המנצחת. לאחר המשחק, אספו את התלמידים יחד ודנו איתם כיצד התמדה וחריצות עזרו להם להשלים את האתגרים ולנצח במשחק.

פעילות פתיחה – מי עושה טוב

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לשבת במעגל
נבקש מהם לנסות ולדמיין שהם כד קטן מלא במים.
לפעמים אתם הולכים בדרך, והמים נשפכים קצת – "מה אתם מרגישים"?

לאחר שנקשיב לתשובות התלמידים נשאל:

"מה אפשר לעשות כשלא מצליחים לשמור על הכל?"
"האם זה אומר שהכד שלנו לא טוב?"

"עוד מעט נספר סיפור על כד קטן וסדוק שלמד שגם כשהוא סדוק
ולא מושלם – הוא עושה טוב לעולם!"

פעילות העשרה חינוכית – משל הכדים סיפור סיני עתיק

עזרים:

מחשב / רמקולים

[קישור לסיפור הסיני העתיק על שני הכדים](#)

מהלך הפעילות:

אפשר להשתמש בסיפור המצורף כאן או להשמיע לתלמידים את הסיפור דרך הקישור המצורף.

נאזין יחדיו לסיפור.

בתום הפעילות אפשר לשאול את התלמידים מה הם חושבים שיקרה

אם הם ישקו מקום מסויים בחצר הצהרון,

מה יקרה? אולי כדאי לנסות ולבדוק?

משל הכדים

פעם אחת חי איש זקן וחכם בכפר קטן בסין.
לאיש היו שני כדים: אחד היה מושלם, חלק ויפה, והשני היה סדוק עם חריץ קטן בצד.

בכל יום בבוקר, האיש היה יוצא למקווה למים, ממלא את שני הכדים ומחזיר אותם הביתה על מוט ארוך ששילב על גבו.

הכד המושלם היה גאה בעצמו – כל המים נשארו בתוכו עד שהגיע הביתה.
אבל הכד הסדוק היה עצוב – כל המים שנשפכו ממנו בדרך גרמו לו להרגיש שהוא "לא טוב".

יום אחד, כשהכד הסדוק התלונן:
"אני סדוק! אני אובד, אין לי ערך – כל המים נעלמים בדרך!"
לקח האיש את הכד אל השביל בו הלך יום יום ואמר:
"הסתכל סביבך, כד סדוק. האם אתה רואה את הפרחים שצמחו לאורך הדרך?"

הכד הסדוק הביט סביבו וראה שצמחו פרחים צבעוניים, יפים וריחניים לאורך הדרך
בדיוק במקום שבו נשפכו המים ממנו.
האיש חייך ואמר:

"החסרון שלך הוא שהמים נשפכים בדרך – אבל בזכות זה צמחו הפרחים
והם מביאים יופי ושמחה לעולם. גם אתה, כד סדוק, תורם בדרכך שלך!"

הכד הסדוק הבין פתאום:
גם אם לא הכל מושלם, גם אם יש לו "פגם" או משהו שהוא חושב שהוא חסר
הוא עושה טוב ועוזר לאחרים בדרך מיוחדת.

ומאז, כל יום, הכד הסדוק נשא בגאווה את המים שלו
כי ידע שגם החריץ הקטן שלו יכול להביא יופי ושמחה לעולם.

*****

נסיים בשיחה:
"אז מה היה מיוחד בכד הסדוק?"
"אם הכד סדוק זה אומר שהוא כבר לא שווה כלום?"
"אז מדוע הוא חשוב בכל זאת?"

נסכם: גם אנחנו לפעמים חושבים שיש לנו משהו "לא מושלם",
אבל לפעמים דווקא ה"לא מושלם" שלנו עוזר לאחרים. מה אפשר ללמוד מהסיפור הזה?"

מוסר השכל:
מה שאנחנו חושבים שהם חסרונות שלנו
יכולים להפוך לכוחות שמביאים טוב, יופי ושמחה לסביבה שלנו.
כל אחד חשוב ויכול לתרום.

פעילות סיום – מצעד הסיפורים

מהלך הפעילות:

נספר לתלמידים כי אנו עומדים לסיים את היום בהצגת סיפור. נאפשר לתלמידים לבחור משל מתוך המשלים שהכרנו השבוע ונזמין לפי התור בכל פעם שניים או שלושה תלמידים להציג בפני החברים. בתום הפעילות נספר שקריאת ספר היא כמו צפייה בסיפור מתעורר לחיים בדמיון, ובשבוע הבא נכיר משלים מעניינים נוספים ונלמד מכל אחד מהם משהו חדש.

שבוע שני

יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	
מפגש פתיחה והתכנסות	מחמאות יוגלה	איך מתכוננים?	כח טוב	נפתח בתנועה	קשר הקסם
ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים
פעילות העשרה חינוכית	השועל והעורב	הצרצר והנמלה	בואו נכין דרקון	הדרקון וסוד הענפים	משל החבלים
פעילות סיום	הקול האמיתי שלי	שביל הנמלים החרוצות	אתנחתא של שיר	הכח שבשיתוף פעולה	חבל של חברות

פעילות פתיחה – יוגל'ה מחמאות

למובילים:

בכל סיפורי המשלים שאנו מכירים החודש הגיבורים הם בעלי חיים. נפתח את השבוע עם פעילות יוגל'ה ייחודית בה נקשיב לקולות בעלי חיים שונים, כמו כן גם הרבה מתנוחות היוגלה המופיעות בקלפים הן תנועות ומנחים של בעלי חיים.

עזרים:

מחשב / רמקולים

[קישור לפתיח יוגל'ה](#)

קלפי יוגל'ה

[קישור למוסיקה נעימה](#)

מהלך הפעילות:

נשמיע את נעימת הפתיחה של יוגל'ה. נזמין את התלמידים לשכב על הבטן ולהניח את הראש על ידיים משולבות. נזמין אותם לעצום עיניים ולהקשיב לקולות היער, לנסות לזהות את בעלי החיים שהם שומעים (בלי לומר דבר – רק להקשיב). הנחו את התלמידים לבצע את התנועות כאשר אתם משתמשים בקול רך ושקט.

בתום שלוש דקות של הקשבה, נראה לתלמידים את קלפי היוגה ונזמין את אחד התלמידים להדגים. נחלק את התלמידים לשש קבוצות וניתן לכל קבוצה קלף אחד – תלמידי הקבוצה יתנסו בעצמם בתנוחה. ננחה את התלמידים להישאר בתנוחה כמה שניות ולשחרר, וחוזר חלילה. לאחר שכל התלמידים התנסו בתנוחה, נעביר את הקלפים בין הקבוצות, עד שכולם ביצעו את כל התרגילים.

פעילות יוגל'ה תסתיים בישיבה מזרחית על הארץ, בגב זקוף, בעיניים עצומות ובחמש נשימות עמוקות.

נזמין את התלמידים לשבת במעגל ונשאל:

"מי אוהב לשמוע מחמאות?"
"איך אתם מרגישים כשאומרים לכם שאתם יפים או חכמים?"
"האם יכול להיות שלפעמים מישהו יגיד לנו משהו נחמד – אבל לא באמת מתכוון לזה?"
"איך נדע מתי מישהו אומר את זה מהלב ומתי רק כדי לקבל משהו?"
לאחר השיחה נספר לתלמידים כי היום נשמע סיפור על עורב אחד שקיבל מחמאה גדולה משועל חכם... אבל לא הכול היה תמים ונחמד כמו שזה נשמע. אפשר לשאול את התלמידים אם מישהו מכיר את המשל "השועל והעורב" ולעשות סבב בין כל התלמידים ולהזמין אותם לומר מחמאה לחבר או חברה.

פעילות העשרה חינוכית - השועל והעורב

למובילים:

משל זה נכתב על ידי איזופוס לפני אלפי שנים ועדיין מסופר בגרסאות שונות אך מעביר את אותו המסר.

עזרים:

מחשב / רמקולים / מקרן

קישור לסיפור השועל והעורב

קישור לקולות של בעלי חיים שונים

מהלך הפעילות:

נפתח את הפעילות בהקשבה לקולות בעלי חיים שונים. נשמיע לתלמידים את הקולות השונים (קישור בעזרים) ונזמין את התלמידים לנחש איזו חיה זו. בסוף אחרי שזיהו התלמידים את הבעלי החיים נשמיע בעצמנו שני קולות נוספים "קול עורב" ו"קול שועל" מי מזהה את החיות האלה?

היום נשמע משל מעניין המלמד אותנו לא להתפתות למחמאות מזויפות וללמוד להקשיב. נשמיע או נקרין את סיפור המשל לתלמידים פעם אחת. בסוף הסיפור נבקש מהתלמידים לנסות ולספר מה קרה כאן בסיפור המשל שלנו. לאחר השיחה עם התלמידים נקשיב שוב לסיפור.

ננסה להבין את המסר של המשל: לא תמיד מי שמחמיא — מתכוון באמת.

בואו נשחק בכאילו. התלמידים מתחלקים לזוגות. אחד "השועל" והשני "העורב".

ה"שועל" צריך לשכנע את ה"עורב" לתת לו משהו (כמו ממתק דמיוני, ציור, או כדור). הוא יכול להשתמש במילים יפות, מחמאות, הבטחות — אבל לא לקחת בכוח!

ה"עורב" צריך להקשיב ללב ולחשוב אם המילים באמת אמיתיות.

אחרי כמה דקות מחליפים תפקידים.

בסוף נשוחח עם התלמידים:

איך הרגשת כששיבחו אותך?

איך ידעת אם זה אמיתי או לא?

מה אפשר לעשות כשמישהו אומר לנו משהו שנשמע טוב, אבל אולי לא נכון?

פעילות סיום - הקול האמיתי שלי

עזרים:

דף בריסטול צבעוני
דבק סטיק או סלוטייפ
מספריים
טושים /צבעים
מדבקות לבנות
טוש זהב או כסף
מדבקות לבבות/כוכבים/פרצופים
פונפון קטן או נייר קרפ לקישוט

מהלך הפעילות:

נסיים את היום ביצירת מגפון המסמל את הקול שלנו במטרה לעודד את התלמידים לבטא את הקול הפנימי שלהם – את האמת שלהם. לחזק ביטחון עצמי ויכולת הבחנה בין מחמאות אמיתיות לשקריות ולחבר בין תהליך יצירה מוחשית לערך רגשי ולמסר מהמשל.

ננחה את התלמידים כיצד לגלגל את דף הבריסטול לצורת מגפון, לוקחים את דף הבריסטול ומגלגלים אותו לצורת חרוט (כמו גביע גלידה או משפך) צד אחד צר – זה יהיה המקום שממנו "מדברים" צד אחד רחב – זה הפתח שממנו "יוצא הקול". מדביקים היטב עם סלוטייפ כך שלא יתפרק.

מי שרוצה יכול לעטוף את הקצה הצר בנייר כסף או נצנצים או לעטר כרצונם.

נזמין את התלמידים לצייר על המגפון שלהם מילים טובות שהם אוהבים לשמוע או לומר: תודה, בבקשה, אני חבר טוב, אני חכמה, אני אמיצה וכדומה. אפשר לצייר גם לבבות, סמיילים, שמשות, או ציור של העורב כדי להזכיר את המשל.

נזכיר לתלמידים לכתוב את שמם על המגפון. (לצעירים רצוי לסייע בכתיבת השם)

כשהמגפונים מוכנים נזמין את התלמידים לשבת במעגל וכל תלמיד בתורו "מדבר למגפון" ואומר משפט אמיתי וטוב על עצמו:

אני משתדל לעזור לחברים, אני יודע להגיד לא כשמשהו לא נעים לי, אני מקשיב לקול הפנימי שלי.

פעילות פתיחה – איך מתכוננים?

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים למפגש ונספר כי היום נשמע משל מיוחד המלמד אותנו על חשיבות המחשבה וההתכוננות מראש.
ניתן כמה דוגמות פשוטות –
שמעתי בחדשות שמחר ירד גשם – איך אני אתכונן?
אני אקח איתי מטרייה.

חבר שלי הזהיר אותי שכשיוצאים החוצה – השמש ממש מסנוורת - איך אני אתכונן?
אני אחבוש משקפי שמש.

כשאני חושב מראש על דברים אני יכול להיות יותר מוכן.

בתוך כדי בדיקת הנוכחות נבקש מכל תלמיד שמעוניין לספר איך הוא מתכונן לדברים?
(לפני שהולכים לבית הספר, לפני שהולכים לישון, לפני שהולכים לארוע חשוב וכדומה)

מי מכם עוזר בבית לסדר, לארגן, או להכין דברים?

להמחשה אפשר לשחק משחק קצר:
"מתכוננים לסערה" – התלמידים מדמיינים שחורף מתקרב
וכל אחד צריך "לאסוף" (בדמיון) ולהציג משהו שיחמם או יעזור לו.

פעילות העשרה חינוכית –

הצרצר והנמלה

עזרים:

קופסה ריקה (של גביע יוגורט, קרטון קטן וכדומה)
מדבקות של נמלים וצרצרים או לורדים לציור עצמאי
טושים
דבק
מספרים
מחשב / רמקולים

קישור לסיפור "מר צרצרי ומר נמלול" בהשראת המשל "הצרצר והנמלה" ממשלי איזופוס.

מהלך הפעילות:

תוכלו להשתמש בסיפור המשל המצורף כאן ובסוף הפעילות להשמיע לתלמידים את הספר שנכתב בהשראת המשל הזה "מר צרצרי ומר נמלול".

נקריא לתלמידים את סיפור המשל.

בתום ההאזנה אפשר לשוחח עם התלמידים ולהזמין אותם לשתף במה שהם הרגישו כשהאזינו לסיפור... למה התחברו, על מה הם חשבו בזמן האזנה... וכל שיתוף אחר שהם ירצו לשתף.

שאלות שאפשר לשאול להמשך השיח:

מי היו הדמויות בסיפור שלנו?

מה עשתה הנמלה בקיץ?

ומה עשה הצרצר בזמן הזה?

למה הנמלה עבדה כל כך קשה?

ומה קרה כשהגיע החורף?

איך הנמלה התנהגה אליו?

איך הרגשתם כשהצרצר ביקש עזרה? הייתם רוצים לעזור לו גם?

אז מה אפשר ללמוד מהסיפור הזה?

נסכם:

לפעמים חשוב ליהנות ולשחק, אבל גם לעבוד ולהתכונן.

מי מכם מתמיד במשהו? אולי לומד משהו חדש, מתאמן, או עוזר בבית?

שאלות נוספות להעמקת השיח ולהבנת המסר של המשל.

מדוע אתם חושבים שהצרצר לא עבד בקיץ?
זה שהוא רצה לשיר ולנגן – זה דבר טוב או רע?
לפעמים אנחנו רוצים רק לשחק, אבל אם נעשה רק את זה – מה יקרה?
ומה אפשר ללמוד מהנמלה?
אם הייתם הנמלה, הייתם עוזרים לצרצר כשהוא בא לבקש אוכל?
למה כן? ולמה אולי לא?

לסיכום נשאל: אתם מכירים מקרים שבהם עבדתם קשה על משהו –
ובהתחלה היה קשה, אבל אחר כך הצלחתם?
נעודד שיתופים אישיים – ללמוד לרכב, לצייר, לשחק משחק חדש, להתמיד בחוג וכדומה.

כעת נזמין את התלמידים לשולחנות.

כל תלמיד מוזמן לקשט את הקופסה שלו בציור של נמלה או צרצר
נספר שהקופסה היא כמו "המחסן של הנמלה".

התלמידים יקבלו פתקים קטנים, ועל כל פתק הם מציירים דוגמה למעשה התמדה קטן
(כמו "צחצחתי שיניים כל בוקר", "התאמנתי לרוץ", "עזרתי לחבר").

בכל פעם שהתלמיד מתמיד במשהו – הוא יוכל להוסיף פתק לקופסה.

הצרצר והנמלה

משלי איזופוס

בקיץ חם אחד, נמלה קטנה וחרוצה התרוצצה הלוך ושוב בשדה.
היא סחבה גרעין קטן על גבה, אחר כך עוד אחד ועוד אחד
והכניסה אותם בזהירות אל תוך המחסן שבקצה האדמה.

באותו הזמן, חגב שמח וקופצני קפץ ליד הנמלה וניגן בכינור הקטן שלו.
"נמלה, למה את עובדת כל כך קשה?" שאל בצחוק.
"בואי תנוחי קצת! תשירי, תרקדי, תיהני מהשמש!"

הנמלה עצרה לרגע, ניגבה את הזיעה ממצחה הקטן ואמרה:
"אני מכינה אוכל לחורף. כשיהיה קר, לא אוכל למצוא גרעינים... עדיף להתכונן עכשיו".

החגב חייך, ניגן שוב ואמר:
"שטויות! החורף עוד רחוק. החיים קצרים – צריך ליהנות!"
והמשיך לשיר ולקפץ.

עברו ימים, והקיץ נגמר.
הגיע חורף קר, רוחות נשבו, והשלג כיסה את השדה.
החגב רעד מקור, חיפש אוכל – אך לא מצא דבר.
הוא נקש על דלת ביתה של הנמלה.

"נמלה יקרה, אני רעב וקופא. אפשר קצת אוכל?"
הנמלה פתחה את הדלת, הוציאה גרעין, ואמרה בחיור:
"אם היית עובד קצת בקיץ, היה לך אוכל מוכן לכל החורף"

אבל... אני לא אשאיר אותך רעב – קח ותתחמם".

מוסר השכל:

**חשוב ליהנות מהחיים, אבל גם להתכונן,
להתמיד ולעבוד בזמן
כדי שלא נישאר חסרי אונים אחר כך**

פעילות סיום – שביל הנמלים החרוצות

עזרים:

חישוקים, קונוסים או סרט דביק
קערה עם כדורים קטנים או פקקים קטנים

מהלך הפעילות:

נתרגל התמדה, תכנון והנאה בתוך כדי תנועה.

המובילים יבנו "שביל נמלים" על הרצפה בעזרת חישוקים, קונוסים או סרט הדבקה.

בקצה השני של השביל יש "מחסן גרעינים" (קערה עם כדורים קטנים או פקקים)

נזמין את התלמידים להתחלק לארבע קבוצות קטנות:

כל תלמיד לוקח "גרעין" ומחזיר אותו בזהירות אל ה"קן" שלו.

מי שמתמיד ומצליח להביא הכי הרבה גרעינים בלי להפיל – מנצח!

פעילות פתיחה – כח טוב

למובילים:

מטרת פעילות זו היא לעודד את התלמידים לחשוב על חברות ועל עבודת צוות ולקדם אווירה חיובית ומכילה בצהרון.

אפשר לחלק את הקבוצה לשתי קבוצות קטנות או יותר ולערוך את הפעילות.

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לשבת במעגל ונבקש מהם להחזיק ידיים.
נסביר שהם עומדים ליצור מעגל חברות, ושכולם חלק מהמעגל.

נבקש מהתלמידים להסתכל לימין ולשמאל ולומר מילים טובות המתארות "כוח טוב" של חבר בצהרון. (משהו שהם טובים בו) נזכיר לתלמידים את הכח שיש למילים הטובות שאנו אומרים.

בסבב השני נבקש מהתלמידים לחשוב על משהו שהם עצמם טובים בו, לדוגמה: "אני טוב בקפיצה בחבל", "אני טוב בצביעה של תמונות". נסביר לתלמידים שכמו שלכל אחד יש משהו שהוא טוב בו, לכל אחד יש גם משהו שהוא צריך עזרה בו.

נבקש מהם לחשוב על משהו שהם צריכים עזרה בו ויכולים לשתף את הקבוצה בו. לדוגמה, "אני צריך עזרה בסחיבת האופניים שלי", "אני צריך עזרה בהכנת שעורי בית" וכדומה.

פעילות זו היא דרך פשוטה ומהנה להתחיל מפגש. פעילות זו מעודדת את התלמידים לחשוב על החוזקות ועל החולשות של עצמם ומקדמת אווירה חיובית ומכילה למפגש. על ידי יצירת מעגל חברות נזכיר לתלמידים שכולם הם חלק מצוות, ושכאשר הם עובדים יחד ועוזרים זה לזה, הם יכולים להשיג דברים גדולים.

פעילות העשרה חינוכית –

בואו נכין דרקון

עזרים:

דף מודפס לדוגמה מסכת דרקון
יש להכין מראש את בסיס המסכות גזורות
מדפי בריסטול בצבעים שונים
תמונת מסכת הדרקון לדוגמה
צבעי פנדה
לורדים שחורים
מספריים

מהלך הפעילות:

מחר אנו עומדים לשמוע סיפור מיוחד מעביר מסר מאד מעניין - בדיוק כמו המשלים. בסיפור יש דרקון והיום נתכונן ונכין דרקון משלנו.

הדרקון הסיני הוא יצור אגדי ציבעוני מאד המופיע במסורת הסינית ומשמש כסמל מבשר טובות. היום נכין עם התלמידים מסכת דרקון ונהיה מוכנים לסיפור הנפלא מחר. נזמין את התלמידים לשבת סביב השולחנות ולבחור את צבע מסכת הדרקון שלהם. נראה להם את התמונה לדוגמה וננחה אותם להעתיק את קווי תווי הפנים של הדרקון ולצבוע את המסכה עם כמה שיותר צבעים.

אם תלמידים מעוניינים להכין את מסכת הדרקון לבד בלי השבלונה – אנחנו מעודדים יצירה עצמאית.

1

2

3

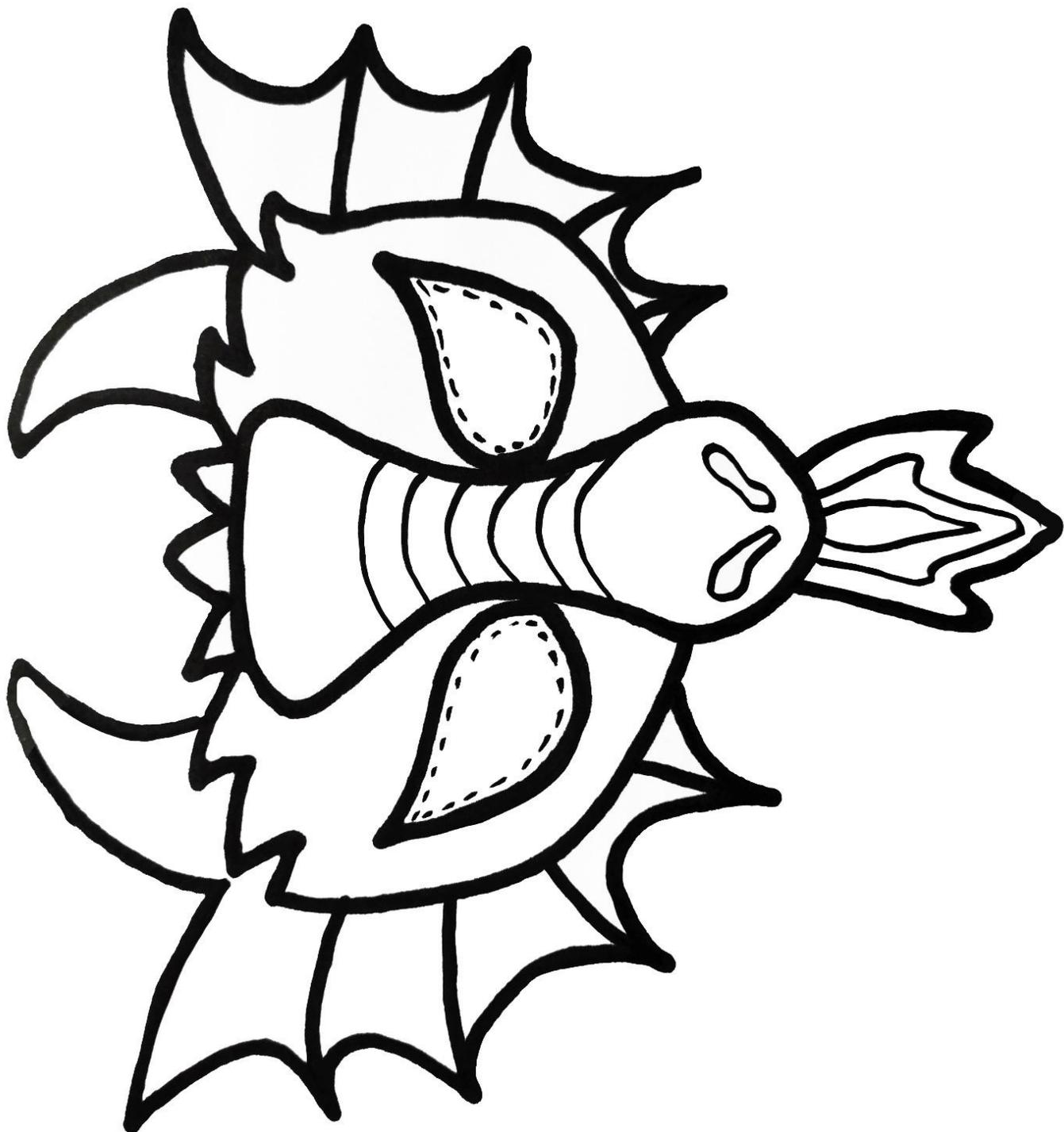

4

5

פעילות סיום – אתנחתא של שיר

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר "איך שיר נולד"

מילים: יהונתן גפן, לחן: יוני רכטר

קישור למילות השיר בשירונט

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש בהשמעת השיר פעם אחת.

נפנה את תשומת ליבם של התלמידים לשמו של השיר, הוא בעצם שאלה

הגורמת לסקרנות לגבי תהליך כתיבת שיר ונשאל אותם איך לדעתם "שיר נולד"?

נקריא לתלמידים את מילות השיר.

בתוך כדי הקראת מילות השיר נבקש מהתלמידים לחשוב למה המשורר יהונתן גפן כתב

ששיר "נולד" כמו הצחוק? למה אתם חושבים שהוא התכוון?

נשמיע לתלמידים את השיר שוב וננסה ללמוד ולשיר את השיר.

פעילות פתיחה – נפתח בתנועה

עזרים:
כדור

מהלך הפעילות:

נפתח את הפעילות במשחק מהנה שהוא פיזי וגם מחשבתי.

תלמיד אחד אוזח בכדור וכל השאר עומדים סביבו. עליו לזרוק את הכדור גבוה לאוויר ולומר שם של תלמיד אחר, רק התלמיד שקראו בשמו יצטרך לתפוס את הכדור בשתי ידיים בלי שיגע ברצפה. אם יצליח – הוא יזרוק את הכדור שוב למעלה גבוה ויקרא בשמו של תלמיד נוסף, אם הוא לא יצליח לתפוס את הכדור ישירות מהאוויר – כל התלמידים יתרחקו בריצה, וברגע שהוא יתפוס את הכדור עליו לקרוא בקול: עצור! כל התלמידים יעצרו במקום, והתלמיד עם הכדור ינסה בגלגול על הארץ לגעת ברגלים של תלמיד או תלמידה שהכי קרובים אליו. אם הצליח, יעבור התור לזריקת הכדור לתלמיד או לתלמידה שהכדור נגע ברגליים שלהם.

אפשר לשחק גם בחצר הצהרון וגם במרחב הפנימי.

נסיים את המשחק במפגש קצר ונזכיר לתלמידים שהיום נפגוש את הדרקון.

פעילות העשרה חינוכית –

הדרקון וסוד הענפים

מאת: נטעלי גבירץ איורים: מנחם הלברשטט

על הספר – (מתוך ספריית פיג'מה)

"כשיבוא הדרקון אני אנצח,"
כך חושב כל אחד מששת האחים שבסיפור,
אבל מי מהם באמת חזק מספיק לנצח דרקון?
והאם בכלל יש ביניהם אחד כזה?
האחים מנסים ללא הצלחה,
עד שהם לומדים את סוד הכוח שבשיתוף פעולה
היום נקריא לתלמידים סיפור המעודד שיתוף פעולה
המראה כי כשאנחנו ביחד – כוחנו עולה.

עזרים:

הספר "הדרקון וסוד הענפים"
מחשב / רמקולים / מקרן

[קישור לדף הספר בספריית פיג'מה](#)
[קישור לסיפור "הדרקון וסוד הענפים"](#)

מהלך הפעילות:

נקריא לתלמידים את שמו של הסיפור, את שם הסופרת ואת שם המאייר.
נספר כי הסיפור הזה נכתב כעיבוד חדש לסיפור ישן מאד על הכוח שיש בלהיות יחד.
נקריא לתלמידים את הסיפור. אם אין ברשותכם את הספר – מצורף קישור להאזנה/ צפייה.
הסיפור כתוב בחרוזים נפלאים ומתנגן באוזן בצורה נעימה אם תקפידו על החרוזה.

בתום הסיפור נשאל את התלמידים:
כיצד הרגשתם שהקשבתם לסיפור?
מה זה שיתוף פעולה? האם חשוב לשתף פעולה? מתי חשוב לשתף פעולה כדי להצליח?
אילו דברים אפשר לעשות לבד וגם יחד ומה אתם מעדיפים?
מה הייתה הסיבה שבזכותה הצליחו התלמידים לנצח את הדרקון?
האם אתם הייתם מצליחים לנצח את הדרקון?
האם הייתם מנסים לבד או נעזרים בחברים?

אם יש באפשרותכם תוכלו להזמין את התלמידים לאסוף ענפים מחצר הצהרון
ולנסות לבדוק מה קורה לענפים כאשר תנסו לשבור אותם אחד אחד ואת כולם יחדיו.

פעילות סיום – הכח שבשיתוף פעולה

עזרים:

מחשב / רמקולים
שיר קצבי שהתלמידים אוהבים
כדורי גומי או כדור ספוג גדול (לפי מס' הקבוצות שתחלקו את התלמידים)
חתיכת בד / אלבד (לפי מס' הקבוצות)

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לעמוד בשני מעגלים (או יותר, אם יש הרבה תלמידים בצהרון)
ניתן לכל קבוצה כדור.
מטרת הקבוצה לזרוק את הכדור למעלה ושכל פעם חבר או חברה אחרים יתפסו את הכדור
אך מבלי שהכדור יפול אל הרצפה.

ניתן לשנות את המשימות לפי היכולות והגילאים.

1. לזרוק כדור לאוויר ולתפוס.
2. להתמסר בין חברי הקבוצה מבלי שיפול.
3. לאחוז בכדור רק ביד אחת ולהעבירו בין חברי הקבוצה מיד אל יד מבלי שיפול.
4. לקחת חתיכת בד / אלבד בערך בגודל 1 מ' על 1 מ'
להניח עליו את הכדור כשכולם אווזים
בבד מסביב ולגלגל את הכדור מבלי שיפול.

פעילות פתיחה – קשר הקסם

עזרים:

חבל ארוך או סרט צבעוני ארוך

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לעמוד במעגל, וכל אחד יחזיק חלק מהחבל.

נאמר לתלמידים כי החבל הזה מחבר בינינו. הוא כמו קו חברות. אם אני מושכת קלות – החבר שלי מרגיש. זה אומר שאנחנו מחוברים.

נתחיל להעביר משיכה עדינה על החבל, והתלמידים יעבירו אותה הלאה. כמו "גל של חברות" שעובר מסביב למעגל.

לבסוף נשאל את התלמידים אם הם הרגישו כיצד כולנו היינו מחוברים היום בסיפור שלנו נכיר משל על חבלים שרצו להיות חברים אמיתיים.

פעילות העשרה חינוכית – משל החבלים

עזרים:

משל החבלים – מצורף כאן

מהלך הפעילות:

לפני קריאת המשל כדאי להכין את התלמידים לאווירה רגועה ומזמינה. המטרה היא לעזור להם להקשיב לסיפור מתוך סקרנות ולהתחבר לרעיון המרכזי חברות, ויתור ותחושת שייכות.

היום נספר סיפור מיוחד על... חבלים! אבל לא סתם חבלים רגילים – חבלים שיש להם רגשות, מחשבות, ורצון להיות חברים.

נזכיר לתלמידים שבמשלים הכותבים משתמשים בבעלי חיים או בעצמים דוממים ונותנים להם תכונות אנושיות.

האנשה – קוראים לזה –
(מהמילה אנשים – אנושות)

במשל החבלים נגלה איך גם דברים שנראים שונים – כמו חבלים בצבעים שונים יכולים להתחבר יחד, אם רק מוכנים לוותר קצת ולעזור זה לזה.

נשאל את התלמידים:

מה קורה כשאנחנו רוצים להיות חברים, אבל כל אחד רוצה לעשות רק מה שהוא רוצה? ומה קורה כשאנחנו לומדים לוותר קצת – בשביל מישהו אחר?

בואו נקשיב לסיפור וננסה להבין איך החבלים למדו להפוך לשלושה חוטים מחוברים בלב אחד גדול.

משל החבלים

בעיר אחת לא רחוקה, על מדף גבוה במחסן של תיאטרון, גרו להם שלושה חבלים צבעוניים. אחד היה אדום ומבריק, השני כחול ומתפתל, והשלישי צהוב ושמח.

הם היו מונחים זה ליד זה, אבל כל אחד שמר על עצמו.
הם כמעט לא דיברו. לפעמים החבל האדום אמר:
"אני הכי חזק כאן! אני יכול להחזיק אפילו נדנדה!"
והחבל הכחול ענה:
"אולי אתה חזק, אבל אני הכי ארוך – אני יכול להגיע עד התקרה!"
והצהוב חייך ואמר בלחש:
"לי לא משנה מי הכי... העיקר שנהיה חברים."
אבל שני האחרים צחקו:
"חברים? אנחנו חבלים! לא צריכים חברים".

יום אחד נכנסה לאותו מחסן תלמידה קטנה בשם מאיה.
היא רצתה להכין קישוט גדול למסיבת יום ההולדת של הגן.
"אם רק היה לי חבל אחד ארוך וצבעוני..." היא אמרה לעצמה.
החבלים שמעו אותה, התרגשו – ורצו לעזור.
אבל כל אחד מהם היה קצר מדי.
"אני יכול להיות החבל של המסיבה!" אמר האדום.
"לא, אני!" קרא הכחול - והצהוב אמר בשקט: "אולי ננסה יחד?"

הם חשבו רגע.
כדי להתחבר – הם צריכים לקשור קשר ביניהם.
אבל כדי לעשות קשר... צריך לוותר על קצת אורך.
האדום לא רצה לוותר.
"אם אחתוך מעצמי, אהיה קצר יותר!"
גם הכחול היסס: "זה לא הוגן! אני אוהב את האורך שלי!"
אך הצהוב חייך ואמר:
"לפעמים כשמוותרים קצת – מקבלים משהו גדול יותר".

והוא קשר את קצהו עם קצהו של החבל האדום. האדום הרגיש פתאום חום בלב. הקשר היה נעים.

הם לא היו כבר לבד – הם היו קשורים, הם היו חברים.
הכחול הסתכל עליהם, הרים את קצהו ואמר:
"טוב, גם אני רוצה להיות חלק!"
והוא קשר את עצמו אליהם.

וכך שלושת החבלים – האדום, הכחול והצהוב – הפכו לחבל אחד ארוך, צבעוני וחזק.
מאיה ראתה אותם, שמחה וקראה: איזה יופי! בדיוק מה שחיפשתי!"

והיא תלתה את החבל הארוך בחדר, עם בלונים ודגלונים צבעוניים.
כולם במסיבה התפעלו: "איזה חבל יפה!"

והחבלים עצמם לחשו זה לזה בגאווה:
"כדאי לפעמים לוותר קצת... כדי להצליח ולהיות יחד".

מוסר השכל

**כדי להיות חברים באמת
לפעמים צריך לוותר קצת, להקשיב, ולפתוח מקום לאחר.
כשהלב פתוח, גם הקשר בינינו חזק וטוב
כמו חבל צבעוני שמחבר את כולם.**

לפני שנעבור לפעילות הסיום נשוחח עם התלמידים על המשל ששמענו
אפשר לבקש מהתלמידים שמעוניינים לשתף במחשבות או ברגשות שהרגישו
בעקבות ההאזנה למשל החבלים.

פעילות סיום – חבל של חברות

עזרים:

חוטי צמר/סרטים צבעוניים (אחד לכל תלמיד)
מספרים

מהלך הפעילות:

בפעילות זו ננסה להמחיש לתלמידים את הרעיון שכדי ליצור קשר –
צריך שיתוף פעולה, סבלנות ופתיחת לב.

כל תלמיד בוחר חוט בצבע שהוא אוהב.

אפשר לשאול את התלמידים כאשר הם בוחרים את הצבע:
"מה מסמל בעיניך הצבע שבחרת?"
"עם מי היית רוצה להתחבר היום?"

נזמין את התלמידים לפי הסדר לבחור חברה או חברה שאליהם יחברו את החוט שלהם.

לאט לאט נוצר "חבל גדול של חברות" – צבעוני ומרשים.
לאחר שהחבל מוכן נסכם ונשוחח עם התלמידים:
איך הרגשתם כשקשרתם את החוט שלכם לחוט של חבר?
מה היה צריך לעשות כדי שזה יצליח?
האם גם בחברות אמיתיות אנחנו לפעמים מוותרים קצת כדי להישאר מחוברים?

שבוע שלישי

יום ה'	יום ד'	יום ג'	יום ב'	יום א'	
זה כל הסיפור	העורב החכם	מי צודק?	מספרים סיפור	יוגלה	מפגש פתיחה והתכנסות
ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים
מה זה אומר בשבילי	העורב וכד המים	הזאב והכבש	השועל והחסידה	זאב זאב	פעילות העשרה חינוכית
ככה זה בחיים	מנסים ומבינים	הוגן או לא הוגן?	כל אחד הוא מיוחד	אמון	פעילות סיום

פעילות פתיחה – יוגלה

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לפתיח מוזיקלי יוגלה

קלפי יוגלה

קישור למוסיקה שקטה

מהלך הפעילות:

נפתח את השבוע בפעילות יוגה מרגיעה.
נשמיע את מוסיקת פתיח יוגלה ונבקש מהתלמידים לשבת על הארץ ליד הכסאות.
ננחה אותם להניח את שתי הידיים משולבות על מושב הכסא ואת הראש על הידיים.
נבקש מהתלמידים לעקוב אחר ההנחיות ולבצע את התנועות. (הקפידו לדבר בקול רך ושקט).

ננחה את התלמידים לעצום את העיניים ונפתח בתרגילים:

"שלוש" - ננחה את התלמידים לקחת 3 נשימות איטיות ועמוקות,
כאשר אחרי כל שאיפת (הכנסת) אוויר דרך האף, נעצור את הנשימה
נספור בלב עד שלוש ואז אט אט נוציא את האוויר.

"שתיים" - עדיין עם עיניים עצומות, נבקש מהתלמידים לקחת נשימה עמוקה
ולמתוח את שתי הידיים למעלה לצדי האוזניים ולספור לאט עד שתיים.
כעת נבקש להוריד את הידיים באיטיות ולקחת
שתי נשימות עמוקות.

"אחת" - ננחה את התלמידים לקחת שוב נשימה אחת עמוקה,
להושיט את שתי הידיים ו"לחבק" כל אחד את עצמו חיבוק חזק כאשר הגוף מוטה מעט לפנים.

בתום 3 דק' של נשימות ומתיחות, נראה את קלפי היוגה
נזמין את אחד התלמידים שמעוניינים להדגים את התנוחות שעל הקלפים.

נחלק אותם לשש קבוצות, ניתן לכל קבוצה קלף אחד – תלמידי הקבוצה יתנסו בעצמם בתנוחה.
ננחה אותם להשאר בתנוחה מספר שניות, לשחרר וחוזר חלילה.
לאחר שכולם התנסו, נעביר את הקלפים בין הקבוצות השונות
עד שכולם ביצעו את כל התרגילים.

פעילות יוגלה תסתיים בישיבה מזרחית על הארץ, גב זקוף, עיניים עצומות וחמש נשימות עמוקות.

פעילות העשרה חינוכית – זאב זאב

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונספר לתלמידים כי היום אנו עומדים לשמוע עוד משל מתוך משלי איזופוס שכתבו לפני אלפי שנים והמסר של המשל הזה חשוב מאד. על מנת להמחיש את המסר מאחורי המשל נשחק משחק קטן.

המובילים יאמרו לתלמידים כמה משפטים, והם יצטרכו לנחש אם הם "אמיתיים" או "לא אמיתיים".

נבקש מהתלמידים לענות בכן נכון או לא נכון.

דוגמות:

אתמול ירד גשם של סוכריות (לא אמיתי!)

לשועל יש ארבע רגליים (אמיתי!)

דובים גרים בבתי ספר (לא אמיתי!)

גלידה מכינים משמנת ולפעמים מפירות (אמיתי!)

הכוכבים נוצצים כי מדליקים אותם בלילה (לא אמיתי!)

הקשת בשמיים נוצרת כשיש שמש וגשם ביחד (אמיתי!)

מוזמנים להמציא משפטים נוספים מותאמים לגילי התלמידים בצהרון שלכם.

לסיכום נשאל:

איך ידעתם מה אמיתי ומה לא?

למה בעיניכם חשוב לדעת מתי מישהו אומר את האמת?

קעת נקריא להם את המשל "הנער שקרא זאב" מאת איזופוס.

מופיע בהמשך.

בתום קריאת המשל נבקש מהתלמידים להתייחס למשל ששמענו.
מה הם חושבים על הסיפור, על המעשה של הנער? מה הרגישו כשמעו את הסיפור?

כעת נזמין את התלמידים שמעוניינים להציג את המשל.

המובילים יחלקו תפקידים - "נער רועה" אחד, כמה "כפריים", ו"צאן" (שאר החברים).
המובילים מספרים שוב את הסיפור והתלמידים משחקים לפי התפקידים.
בפעם הראשונה והשנייה - התלמיד צועק "זאב!" והכפריים רצים לעזור.
בפעם השלישית, כשהזאב מגיע באמת - הכפריים לא רצים.

אפשר להחליף תפקידים כדי שכולם יתנסו ויבינו איך מרגיש כל צד.

כך יחוו התלמידים מה זה להיות אמין ומה זה כשלא מאמינים לך.

בתום המשחק נשוחח עם התלמידים:

מדוע הנער קרא "זאב זאב" בפעם הראשונה?
מדוע בפעם האחרונה אף אחד לא האמין לו?
איך זה הרגיש כשהוא היה לבד והזאב הגיע באמת?
מדוע חשוב לומר את האמת?
האם קרה לכם פעם שמישהו לא האמין לכם, כי חשב שאתם צוחקים?

נסכם -

אם נרצה שאחרים יקשיבו ויאמינו לנו - חשוב תמיד לומר את האמת ולא "להמציא סיפורים".

הנער שקרא זאב / משלי איזופוס

פעם אחת, בכפר קטן ליד ההרים, התגורר נער צעיר שהיה רועה צאן. תפקידו היה להוציא את הכבשים והעיזים למרעה שיוכלו לאכול ולשמור על הצאן של הכפר ולוודא שלא יקרה להם שום דבר רע.

אבל הנער, שהיה שובב וקצת משועמם, חשב לעצמו: "משעמם לי, היום אין לי מה לעשות... אולי אעשה איזה מעשה שטות!"

אז קרא בקול חזק:
"זאב! זאב! הצאן בסכנה!"

כל הכפר חיפש את הנער וירד לרוץ אל הצאן עם גרזנים ומקלות, אבל כשהגיעו, גילו שהכל היה שקר – לא היה זאב כלל. הנער צחק כל כך, ושמח על כך שהצליח להטעות את כולם.

למחרת, שוב הרגיש משועמם. והוא צעק שוב:
"זאב! זאב! הצאן בסכנה!"

שוב, כל הכפר רץ לעזור – אבל שוב, זה היה שקר. הכפריים זעפו עליו והזהירו:
"לא כדאי לשקר, תלמיד! אם תמשיך כך, אף אחד לא יאמין לך כשזה יהיה אמיתי."

אבל הנער רק צחק ולא הקשיב.

יום אחד, באמת הגיע זאב רעב וגדול אל הצאן. הוא התקרב והתקרב והנער החל לצעוק בקול רם:
"זאב! זאב! הצאן בסכנה!"

אך הפעם, אף אחד בכפר לא רץ לעזור – כולם חשבו שזה שוב אחד מהשקרים שלו. הזאב התקיף חלק מהצאן, והנער נותר לבד, מבוהל ועצוב מאוד.

מוסר השכל

אם משקרים פעמים רבות, אף אחד לא יאמין לך כשאתה באמת צריך עזרה.

חשוב לומר את האמת ולהיות אמינים, גם אם זה נראה לא חשוב או משעמם

אמינות היא חלק מהאחריות שלנו – במיוחד כשאחרים סומכים עלינו.

פעילות סיום – אמון

עזרים:

צעפים או כובעים קטנים לתחפושת

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונאמר: אנחנו עומדים ללחוש משפט באוזן של אחד מכם והוא יעביר אותו ללחש לחבר הבא וכך הלאה – עד החבר האחרון. בסוף, האחרון אומר בקול רם את המשפט, ואז נשווה למה שנאמר בתחילה.

בתום המשחק נשאל:

מה קרה למסר בדרך?

למה זה השתנה?

האם תמיד אפשר לדעת מה נכון ומה לא?

כעת נשחק משחק נוסף -

נזמין את התלמידים להתחלק לכמה קבוצות של ארבעה או חמישה חברים. כל קבוצה תכין סצנה קצרה (2–3 דקות) שבה אחד הדמויות לא דוברת אמת, עד שהחברים מפסיקים להאמין לה. בסיום, כל קבוצה תראה את הסצנה שלה לשאר החברים בצהרון.

אם נותר זמן אפשר לשוחח בעקבות ההצגות:

איך הרגשת כשלא האמינו לך?

למה חשוב לשמור על אמון בין חברים?

איך אפשר להחזיר אמון שאיבדנו?

למה קשה לפעמים להגיד אמת?

מה עוזר לנו לבחור נכון?

מה נרוויח אם נהיה אמינים?

נסכם:

כשאנחנו דוברים אמת – אנשים לומדים לסמוך עלינו.

אמון הוא כמו חבל – לוקח זמן לטוות אותו, אבל רגע אחד של שקר עלול לקרוע אותו.

פעילות פתיחה – מספרים סיפור

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לשבת במעגל .
נספר לתלמידים שאנו עומדים להמציא סיפור יחדיו.
נשאל את התלמידים: האם אתם יודעים איך נקרא מקצועו של אדם
שהעבודה שלו היא לכתוב סיפורים? (סופר – סופרת)

בקשו מהתלמידים לחשוב על רעיונות לנושא שעליו נספר סיפור (אפשר גם לבחור סיפור מוכר).
נסביר לתלמידים כי ניצור סיפור יחדיו כאשר כל אחד מאיתנו יוסיף מילה או משפט.
המובילים יתחילו במשפט פותח.
התנאי היחיד הוא שאנחנו צריכים לנסות לכתוב סיפור שהוא כמו משל –
שלומדים ממנו משהו בסוף – שיש לו מוסר השכל.

לדוגמה: לפני הרבה-הרבה שנים בארץ רחוקה ושמה....
התלמיד היושב מימין יצטרך לומר מילה או משפט נוספים
כדי להמציא המשך לסיפור שהתחילו המובילים.
כך הלאה נעבור בין כל התלמידים (המעוניינים להשתתף) ו"נכתוב" סיפור.

פעילות העשרה חינוכית – השועל והחסידה

יום אחד, בשעות הצהריים, הרגיש השועל רעב מאוד.
הוא הסתובב ביער וחיפש משהו טעים לאכול.
בינתיים, לא רחוק משם, חסידה חביבה בישלה לעצמה מרק ירקות צבעוני וטעים.
היא ישבה ליד השולחן הקטן שלה והניחה את המרק בקערה צרה ועמוקה,
בדיוק כמו שהיא אוהבת, כדי שיהיה לה קל לשתות.

השועל שהריח את המרק הטעים החליט לבוא לביקור אצל החסידה החביבה,
השועל ניגש אליה ואמר:
"שלום חסידה, באתי לבקר! הרחתי את הריח הנפלא של הארוחה שלך
ורציתי לדעת אם יש מקום גם לי לשבת איתך".

החסידה, שאהבה לארח, שמחה להזמין אותו לשולחן.
היא הניחה את המרק שלה בקערה צרה ועמוקה, בדיוק כמו שהיא אוהבת
והזמינה את השועל לטעום.

השועל ניסה לשתות מהקערה – אך הקערה הייתה צרה מדי ועמוקה מדי לפיו הגדול.
הוא לא הצליח לקחת אפילו לגימה אחת, הכלי נפל המרק נשפך והוא התרחק מופתע ורעב.

לא מרוצה, השועל החליט להזמין את החסידה לארוחה אצלו למחרת.

חסידה יקרה, מחר תבואי אלי לארוחה, ואני אכין לך מרק מיוחד!

החסידה, קיבלה את ההזמנה בשמחה ולמחרת היום הגיעה אל ביתו של השועל.
הוא מזג לה מרק בצלחת שטוחה ורחבה,
והזמין אותה לאכול בשמחה.

החסידה ניסתה וניסתה אך ללא הצלחה. כיצד היא תוכל לשתות
מרק מצלחת שטוחה עם המקור הארוך שלה?
היא ניסתה, אבל כל מה שהצליחה היה ללכלך את סביבתה.

החסידה חייכה בשלווה ואמרה לשועל:
הבנתי, שועל. כל אחד ומה שמתאים לו, כל אחד והדרך שלו.

השועל הבין את הלקח גם כן:
מה שמתאים לך- לא תמיד יתאים לחברך – ומה שמאד מתאים לחברך לא תמיד מתאים לך,
ולפעמים צריך לכבד את האחרים
במיוחד אם אתה מארח אותם.

מהלך הפעילות:

לאחר שהקראנו לתלמידים את הסיפור נשוחח עם התלמידים ונשאל מה דעתם על מה שקרה בסיפור? הרי זה לא נעשה בכוונה, כל אחד מבעלי החיים רגיל לכלים שלו שמתאימים לו. האם תוכלו לחשוב על מקרה כזה שקורה גם אצלנו?

נבקש מהתלמידים שמעוניינים לתת דוגמות שאולי קרו גם להם.

נזמין את התלמידים לשולחנות העבודה ונכין לנו מסכות ייחודיות. (בדוגמה - אריה) אפשרו לתלמידים לבחור אם מישהו רוצה להכין מסכה על פי דמות אחרת.

עזרים:

לוחות קרטון מקופסאות קרטון לגזירת הפנים של האריות
לורדים בצבעים
מקלות עץ כמספר התלמידים
הרבה מנקי מקטרות בצבע כתום, צהוב וחום
טוש לבן / טיפקס
מספריים
נייר דבק עבה להדבקת המקל
עפרונות מחודדים
הדפסת דפי המסכה או העתקת הדוגמה על ידי התלמידים
לדף בריסטול
צבעים / טושים
מספריים
דבק סטיק

המשך מהלך הפעילות:

נספר לתלמידים שהיום נכין מסכות של אריות ועכברים **כהכנה למשל "האריה והעכבר"**.
נאפשר לכל תלמיד לבחור איזו מסכה הוא יכין. (לא רק אריות או עכברים, חסידה או שועל)

מסכת האריה

לכל תלמיד בסיס קרטון. נניח במרכז השולחן מבחר לורדים, מספריים והרבה מנקי מקטרות
חתוכים לשני חצאים. הזמינו את התלמידים לצייר את הפנים של האריה
(אפשר להראות להם את התמונה המצורפת להשראה).

בעזרת עיפרון מחודד יחוררו התלמידים חורים במעגל מסביב לפנים של האריה
וישחילו דרכם את חצאי מנקי המקטרות.
כשהפנים מוכנות ידביקו התלמידים את מקל האחיזה בחלק האחורי.

מסכת העכבר

לכל תלמיד דף מודפס. אפשרו לתלמידים לבחור אם לגזור את המסכה המצוירת
או להעתיק אותה לדף הבריסטול. אם הם החליטו לגזור מהדף את המסכה,
יש להדביק אותה על דף הבריסטול,

כדי שתהיה יציבה יותר ולגזור את המיותר.
התלמידים יצבעו את מסכת העכבר (נאפשר צביעה חופשית ללא הנחיית צבעים),
יגזרו את המסכה מסביב ויגזרו את העיניים העגולות על הקו המקווקו.
כשהמסכה מוכנה, ידביקו התלמידים את המקל בחלקה האחורי של המסכה.

- אפשר לערוך תערוכה נפלאה ולהציג את כל המסכות תלויות יחדיו כמיצג צבעוני.

פעילות סיום – כל אחד הוא מיוחד

עזרים:

כוס גבוהה וצרה
צלחת שטוחה

מהלך הפעילות:

נציג לתלמידים שני כלים שונים: כוס גבוהה וצרה וצלחת שטוחה ונשאל:

מי יכול לשתות מהכוס הצרה?
מי יכול לאכול מהצלחת השטוחה בקלות?
חישובו על עוד בעלי חיים שמתאים להם לשתות מכל כלי.

למה השועל לא הצליח לשתות מהקערה של החסידה?
ומה קרה כשהחסידה ניסתה לאכול מהצלחת של השועל?
מה למדתם על איך לכבד חבר או מישהו אחר?

האם ה"כלי" שמתאים לך מתאים גם לחבר שלך?

נסכם כי לפעמים מה שמתאים לנו לא מתאים לאחרים, וזה בסדר.

פעילות פתיחה – מי צודק?

מהלך הפעילות:

נשחק במשחק שאלות קצר על מנת לעורר סקרנות
ולחשוב על צדק והוגנות לפני שנקשיב למשל שנכיר היום.

המובילים יספרו לתלמידים מצבים שונים וישאלו את התלמידים מי צודק לדעתם?

לדוגמה:

דני האשים את רוני ששפך לו את המיץ, אבל בעצם זה קרה לפני שרוני בכלל הגיע לשולחן.

מיכל אמרה שהיא לא תשחק עם יעל כי היא לא נתנה לה לשבת לידה אתמול,
אבל יעל בכלל לא הייתה בגן אתמול.

נבקש מהתלמידים לספר מה הם חושבים על המצבים האלה וכיצד היה אפשר לפתור אותם בצורה
נעימה.

אפשר לתת דוגמות מחיי היומיום בצהרון.

פעילות העשרה חינוכית –

משל הזאב והכבש

יום אחד, בשעת אחר הצהריים, ירד כבש קטן וצחור אל הנחל לשתות מים צלולים. הוא עמד רגוע, הרים את עיניו לשמיים הכחולים ונהנה מהשקט שביער. פתאום, ממרומי הגבעה שממול, ירד זאב רעב מאוד. הוא ראה את הכבש הקטן ליד המים וחשב לעצמו: "זה בדיוק הזמן לארוחה טובה! אבל... אם אטרוף אותו סתם כך, אולי אחרים יכעסו עליי. כדאי שאמציא תירוץ".

הזאב התקרב, סידר את פרוותו, ועשה עצמו מכובד. "מה אתה עושה כאן, כבש קטן? נבח בקול חזק "אתה מלכלך לי את המים! אני לא יכול לשתות!"

הכבש הסתכל עליו בתמיהה ואמר בשקט: "אבל אדוני הזאב, אני עומד במורד הנחל, מתחתיך. המים זורמים ממך אליי, לא להפך. איך אני יכול ללכלך את המים שלך?" הזאב הזעיף פנים.

"טוב, אז בטח דיברת עליי רעות בשנה שעברה!"

הכבש נבהל אבל ענה בנימוס: "איך יכולתי לדבר עליך רעות בשנה שעברה? הרי רק השנה נולדתי!"

הזאב חשב רגע ואז אמר בכעס: "אם לא אתה – אז בטח אחד מבני המשפחה שלך! ובכל מקרה... אני לא מתכוון לוותר!"

ואז קפץ עליו הזאב ותקף אותו – בלי שום סיבה אמיתית, רק מפני שחיפש תירוץ לעשות מה שרצה מלכתחילה.

מוסר השכל

מי שמחפש אשמה – תמיד ימצא אותה, גם אם אין,
אבל מי שמחפש אמת – יודע שצדק לא נולד מכוח,
אלא ממחשבה, הגינות ולב נקי.

**חשוב! לפני הקראת המשל לתלמידים שלכם קראו בעצמכם ובידקו
האם הוא מתאים לתלמידים בצהרון שלכם.**

נקריא לתלמידים את הסיפור נאפשר להם להפנים רגע את הסיפור והמסר ונשאל
כמה שאלות מעוררות שיח:

מי היה בסיפור?
מה רצה הזאב?
מה אמר הכבש?
האם לדעתכם הזאב צדק?
איך הרגיש הכבש הקטן?
קרה לכם פעם שמישהו כעס עליכם בלי סיבה? איך הרגשתם?

נדגיש כי לפעמים מישהו כועס כי הוא עצבני על משהו אחר או רעב
ולא כי באמת עשינו משהו רע. חשוב לשאול, להבין, ולא למהר להאשים.

נשחק משחק: "לפני שמחליטים – שואלים!"

נבחר שני תלמידים שמעוניינים להשתתף: אחד יהיה "הזאב" ואחד "הכבש".
הזאב חושב שהכבש עשה משהו רע (למשל: לקח צעצוע, לכלך מים, או דחף מישהו)
במקום לכעוס מיד – הוא צריך לשאול שאלה אחת לפחות לפני שהוא מגיב!

לדוגמה: "למה לקחת את זה?", "קרה משהו?", "אפשר להסביר לי?"
התלמידים מתרגלים איך להקשיב ולענות בשקט ובנימוס.

אפשר להחליף תפקידים – שכולם יחוו גם את הזאב וגם את הכבש.

פעילות סיום - הוגן או לא הוגן?

עזרים:

פתקים עם סיטואציות קצרות

דפי ציור

טושים

התלמידים יכינו מראש כל אחד לעצמו

2 שלטים – על האחד כתוב "הוגן" בצבע כחול ועל השני כתוב "לא הוגן" בצבע אדום.

מהלך הפעילות:

המובילים יזמינו את התלמידים לשלוף פתקים עם מצבים שונים, למשל:
חבר קיבל עונש על משהו שחברו עשה.
חברה הביאה עוגה לכיתה, וחילקה רק לחברות שלה.
חבר נבחר ראשון לקבוצה רק כי הוא החזק ביותר.
חבר האשים מישהו אחר כדי להימנע מעונש.

התלמידים צריכים להרים שלט "הוגן" או "לא הוגן" ולנמק למה.
כעת נזמין את התלמידים להתחלק לקבוצות קטנות.
כל קבוצה תקבל סיטואציה קצרה ותשחק אותה פעמיים:

פעם אחת – כשהצד החזק "מנצח" בכוח.

פעם שנייה – כשהם מוצאים פתרון הוגן וצודק.

דוגמות לסיטואציות:

שני תלמידים רוצים לשחק באותו משחק.

תלמיד מבקש עזרה בשיעורים, והחבר אומר "לא בא לי".

תלמידה צעירה מצטרפת למשחק, והגדולים לא רוצים לשתף אותה.

לאחר שהציגו את הסיטואציות נשוחח ונסכם:

איך הרגשתם כשמישהו היה לא הוגן?

איך זה הרגיש כשפתרתם את זה בדרך צודקת?

למה חשוב לשמור על צדק גם כשיש לנו כוח?

איך נוכל לעזור לחלשים ולא להפוך ל"זאב"?

**"הזאב היה חזק, אבל לא חכם. הצדק לא נמצא אצל מי שצורח חזק יותר,
אלא אצל מי שפועל ברוגע ובהגינות."**

פעילות פתיחה – העורב החכם

עזרים:

תמונה של עורב
מחשב / רמקולים / מקרן
צנצנת שקופה עם מעט מים בתחתית
קש גזור לחצי

מהלך הפעילות:

נשאל את התלמידים מי מכיר בעל חיים שקוראים לו עורב.
איזה בעל חיים הוא? מה אתם יודעים לספר עליו?
נראה להם תמונה של עורב ונספר עליו בכמה מילים:
העורב הוא ציפור חכמה במיוחד!
הוא שחור כולו, עם נוצות מבריקות ומקור חזק.
לפעמים הוא נראה קצת רציני, אבל הוא מאוד סקרן ויצירתי.
העורב אוהב לאסוף דברים נוצצים, לזכור מקומות, ולפתור בעיות – כמעט כמו מדען קטן!
הוא חי בקבוצות, יש לו חברים, והוא יודע אפילו "לדבר" בקולות שונים.

כעת יציגו המובילים לתלמידים
בקבוק או צנצנת שקופה עם מעט מים בתחתית,
והראו שהקש או הפייה לא מגיעים עד למים.

נבקש מהתלמידים לחשוב ולהציע פתרונות:

מה לדעתכם אפשר לעשות כדי להצליח לשתות?
האם אפשר להטות את הכד? לשפוך את המים? להביא קש ארוך? אולי משהו אחר?
אילו חפצים קטנים יכולים לעזור? (אבנים, גולות, חול, מקלות...)

נספר לתלמידים כי היום נכיר משל מיוחד המספר על עורב אחד חכם במיוחד.

פעילות העשרה חינוכית – העורב וכד המים / משלי קרילוב

עזרים יופיעו אחרי הסיפור.

מהלך הפעילות:

נזכיר ונספר לתלמידים כי המשל "העורב וכד המים" נכתב לפני שנים רבות. קרילוב כתב גם הוא בהשראת איזופוס סיפורים קצרים עם חיות שמדברות ומתנהגות כמו בני אדם, וכל סיפור שלו מסתיים במוסר השכל – מסר חשוב על החיים.

נקריא לתלמידים את המשל.

העורב וכד המים

יום אחד, באמצע יום קיץ חם מאוד, התעופף עורב שחור ועייף בשמים. הוא היה צמא כל כך, שגרוננו היה יבש לגמרי. הוא חיפש בכל מקום טיפת מים לשתות – אבל הכול היה יבש!

פתאום ראה העורב כד חרס ישן עומד ליד בית. הוא עף אליו מיד והציץ פנימה – ובתוך הכד באמת היו מים! אבל... רק קצת, ממש בתחתית. העורב ניסה להכניס את המקור שלו – אבל לא הצליח להגיע אליהם.

הוא ניסה להפיל את הכד – אבל הוא היה כבד מדי. הוא ניסה להכניס את הכנף – לא עזר. הוא עמד על האבן, הסתכל סביב, וחשב לעצמו: "אם אני לא יכול להגיע למים... אולי אני יכול לגרום למים להגיע אליי!"

אז הוא התחיל לאסוף אבנים קטנות, אחת אחת, והפיל אותן בזהירות לתוך הכד. בהתחלה לא קרה כלום, אבל אחרי כמה אבנים – המים עלו קצת. העורב המשיך בשקט ובעקשנות, עד שהמים עלו מספיק. הוא התכופף, שתה בשמחה, וקרא: "מי שאינו מתייאש – תמיד מוצא פתרון!"

בתום ההקשבה לסיפור המשל נשוחח עם התלמידים על הבעיה שנתקל בה העורב... נדבר על הבעיה ועל הפתרון ועל הדרך שהעורב עבר כשניסה שוב ושוב ולבסוף הצליח.

עזרים:

מחשב / רמקולים / טלפון חכם

קישור לסרטון הדרכה על יצירת העורב

מומלץ למובילים להתבונן בסרטון שתוכלו להדריך את התלמידים.

בריסטולים שחורים, צהובים ואפורים

מספריים

דבק סטיק

עיניים זזות ליצירה

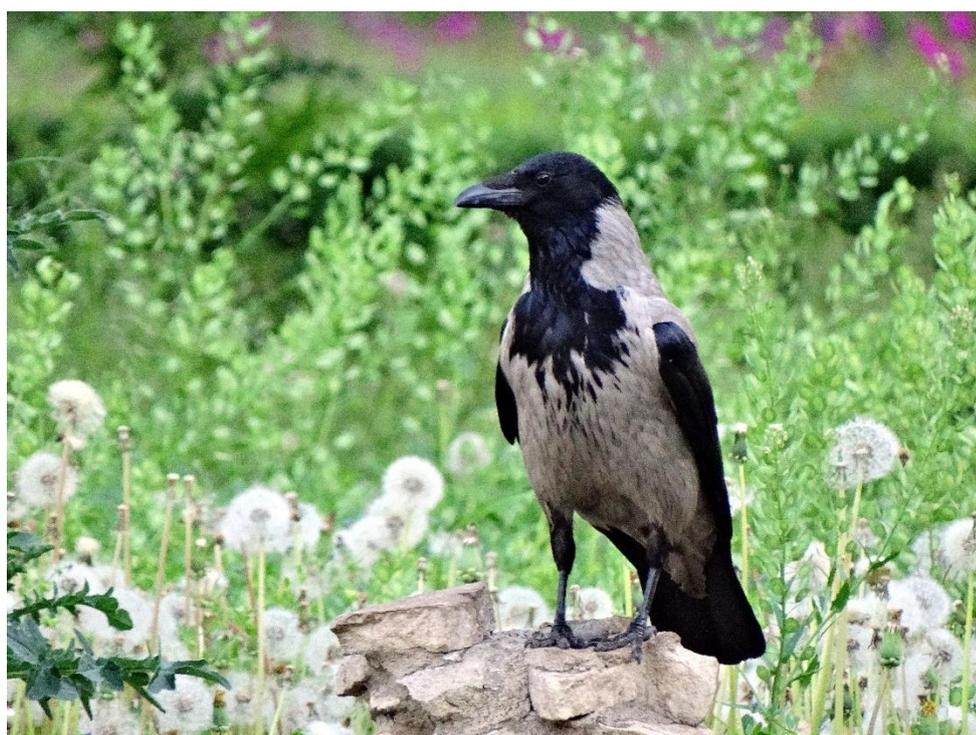

המשך מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לשולחנות ונערוך את חומרי היצירה על השולחנות. נחלק לתלמידים את דפי הגזירה ונזמין אותם לגזור את חלקי העורב. אחר כך יניחו את חלקי העורב על הבריסטולים בצבע המתאים ויגזרו שוב. (שחור – גוף העורב, צהוב – מקור ורגליים, אפור – כנף) הנחו את התלמידים להדביק את הכנף לגוף העורב ולאחר מכן בעזרת מעט דבק בקצה המקור ידביקו את המקור לפנים של העורב. אפשר לגזור את העין ולהדביק או להשתמש בעיניים זזות. לבסוף ידביקו את הרגליים למקומן והנה העורב שלנו מוכן.

אפשר לתלות את העורבים יחדיו כתערוכה.

- אם מבקרים אצלכם עורבים בחצר הצהרון – אפשר לצאת עם דפי ציור ועפרונות ולנסות לצייר אותם

פעילות סיום- מנסים ומבינים

בפעילות זו נמחיש את המסר בעזרת יצירתיות והתמדה.
נחלק את התלמידים לכמה קבוצות קטנות ונצא לחצר הצהרון.

עזרים:

כוסות שקופות כמספר הקבוצות
מים
אבנים קטנות מהחצר

מהלך הפעילות:

ממלאים מעט מים בכוסות.
התלמידים מוזמנים להוסיף אבנים לכוס ולגלות שהמים עולים.

אפשר לשאול: "איך גרמנו למים לעלות?"
ולאפשר לתלמידים להסביר.

נסכם יחד: "לפעמים צריך לחשוב מחוץ לקופסה ולא לוותר, בדיוק כמו העורב החכם!"

פעילות פתיחה – זה כל הסיפור

עזרים:

ספרים שונים שיש בצהרון
רשימת קטגוריות ספרים (למשל חיות, צבעים, צורות, חרוזים)

מהלך הפעילות:

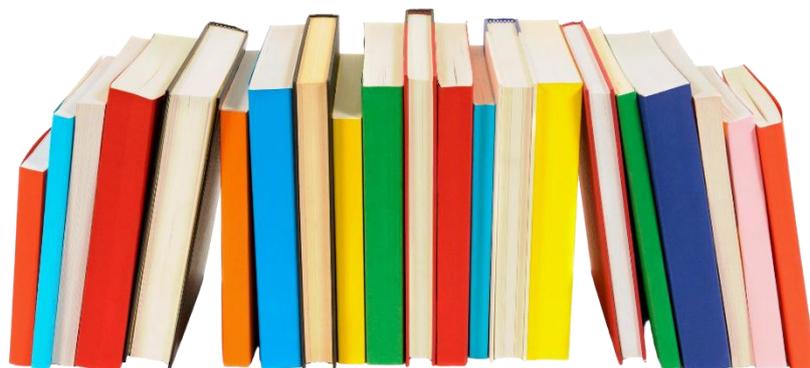
נזמין את התלמידים לשבת במעגל ונספר כי בהרבה מהספרים שאנו קוראים יש מסר בדיוק כמו במשלים שאנו מכירים עכשיו.

נקדיש לפעילות כ 10-15 דק'

נחלק את התלמידים לכמה קבוצות וניתן משימות שונות לכל קבוצה.
למשל קטגוריות של ספרים. הקטגוריות יכולות להיות פשוטות ,
כמו "ספרים על חיות" או "ספרים עם מילים מתחרזות".
אפשר גם להמליץ לתלמידים לבחור קטגוריה בעצמם.

נשלח את התלמידים לחפש ספרים המתאימים לכל קטגוריה.
הם יכולים לחפש בצהרון ובפינת הספרייה אם יש ספרים המתאימים לתיאור.

כדי להפוך את המשחק למאתגר יותר
אפשר להוסיף קטגוריות ספציפיות יותר ,
כמו "ספרים על אנשים מפורסמים"
או "ספרים עם מוסר השכל".
כך אפשר לקדם חשיבה ביקורתית
ולעודד תלמידים לחקור סוגות (ז'אנרים) שונים של ספרות.

פעילות העשרה חינוכית –

מה זה אומר בשבילי?

היום ננסה להמחיש ולחוות עם התלמידים איך המסרים מהמשלים מופיעים בחיים שלנו ננסה לעזור לתלמידים להבין שמוסר ההשכל מהמשלים רלוונטי גם לעולם האמיתי. נעודד חשיבה ערכית, אמפתיה ויכולת לזהות מצבים דומים מחיי היומיום. נעודד שיח רגשי וחברתי בקבוצה.

מהלך הפעילות:

נפתח ונספר לתלמידים כי במשלים תמיד יש חיות שמדברות ועושות דברים כמו בני אדם. אבל בעצם... כל משל מספר לנו משהו גם עלינו! "מה לדעתכם אנחנו יכולים ללמוד מהחיות האלו?"

נזכר עם התלמידים בתכונות האופי של החיות שפגשנו עד כה במשלים. הנמלה חרוצה, האריה חזק, העורב חכם, העכבר חכם וטוב לב ועוד.

הצגת מצבים מהחיים המובילים יתארו מצבים שונים והתלמידים ינסו להתאים את המשל למצב המתואר.

תלמיד שעוזר לחבר שקשה לו.

תלמיד שמתאמץ לצייר יפה למרות שלא מצליח לו

תלמידה שמחפשת פתרון יצירתי לבעיה.

תלמיד שמשקר וכולם מפסיקים להאמין לו.

תלמיד שמזלזל באחרים ואז מתחרט.

תוכלו לתת דוגמות נוספות מהחיים בצהרון שלכם.

שאלות שיובילו את השיח:

"את מי זה מזכיר לכם?"

"איזה משל מספר סיפור דומה?"

"מה המסר שהיינו יכולים ללמוד מהמקרה הזה?"

נשב במעגל ונזמין תלמידים שמעוניינים לשתף משפט קצר:

"אני כמו העורב כשאני..."

"אני מרגיש כמו הנמלה כשאני..."

"המסר שאני רוצה לזכור הוא..."

פעילות סיום – ככה זה בחיים

מהלך הפעילות:

נשחק משחק בו זוגות תלמידים המעוניינים יוזמנו להציג מצבים מתוך סיפורי המשל שהכרנו עד כה.

אפשרו לתלמידים לבחור ורק אם הם לא מצליחים לבחור בעצמם סייעו כשאתם מזכירים להם בכמה מילים חלק מן המשלים שהכרנו.

שבוע רביעי

יום ה'	יום ד'	יום ג'	יום ב'	יום א'	
עם או בלי עזרה	לתת מכל הלב	חמדנות	בעלי החיים בסיפורי המשלים	יוגלה	מפגש פתיחה והתכנסות
ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים
בעל החיים שלי	אנשים טובים	הכלב והצל	הארי והעצם	הסוס והחמור	פעילות העשרה חינוכית
סיפור מחמם את הלב	השתקפות החברות	אני שמח בחלקי	כדור השיתוף	מי צריך עזרה?	פעילות סיום

פעילות פתיחה – יוגלה

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לפתיח מוזיקלי יוגלה

קלפי יוגלה

קישור למוסיקה שקטה

מהלך הפעילות:

נפתח את השבוע בפעילות יוגה מרגיעה.

נשמיע את מוסיקת פתיח יוגלה ונבקש מהתלמידים לשבת על הארץ ליד הכסאות. ננחה אותם להניח את שתי הידיים משולבות על מושב הכסא ואת הראש על הידיים. נבקש מהתלמידים לעקוב אחר ההנחיות ולבצע את התנועות. (הקפידו לדבר בקול רך ושקט).

ננחה את התלמידים לעצום את העיניים ונפתח בתרגילים:

"שלוש" - ננחה את התלמידים לקחת 3 נשימות איטיות ועמוקות, כאשר אחרי כל שאיפת (הכנסת) אוויר דרך האף, נעצור את הנשימה נספור בלב עד שלוש ואז אט אט נוציא את האוויר.

"שתיים" - עדיין עם עיניים עצומות, נבקש מהתלמידים לקחת נשימה עמוקה ולמתוח את שתי הידיים למעלה לצדי האוזניים ולספור לאט עד שתיים. כעת נבקש להוריד את הידיים באיטיות ולקחת שתי נשימות עמוקות.

"אחת" - ננחה את התלמידים לקחת שוב נשימה אחת עמוקה, להושיט את שתי הידיים ו"לחבק" כל אחד את עצמו חיבוק חזק כאשר הגוף מוטה מעט לפנים.

בתום 3 דק' של נשימות ומתיחות, נראה את קלפי היוגה נזמין את אחד התלמידים שמעוניינים להדגים את התנוחות שעל הקלפים.

נחלק אותם לשש קבוצות, ניתן לכל קבוצה קלף אחד – תלמידי הקבוצה יתנסו בעצמם בתנוחה. ננחה אותם להשאר בתנוחה מספר שניות, לשחרר וחוזר חלילה. לאחר שכולם התנסו, נעביר את הקלפים בין הקבוצות השונות עד שכולם ביצעו את כל התרגילים.

פעילות יוגלה תסתיים בישיבה מזרחית על הארץ, גב זקוף, עיניים עצומות וחמש נשימות עמוקות.

פעילות העשרה חינוכית – הסוס והחמור

המשל שנכיר היום מעודד לאמפתיה ולהעברת המסר של חשיבות העזרה ההדדית.

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לשבת במעגל ונשאל:
"מתי עזרתם לחבר או חברה בזמן האחרון? מתי מישהו עזר לכם?"

היום נכיר משל מעניין שמראה מה קורה אם אנחנו קשובים לסביבה ולא מגישים עזרה.

אתם כמובן בוחרים למי להגיש עזרה אך אם אלה הם בני משפחה או חברים
חשוב להגיש עזרה כי גם לנו הם דואגים ועוזרים.

נבקש מהתלמידים לנסות לתת דוגמות:
"מה תעשו אם חבר עייף או לא מצליח וצריך עזרה?"
"האם לעזור זה קשה או כיף?"
נקשיב לתשובות התלמידים ואז נקריא את המשל.

החמור והסוס

יום אחד יצאו לדרך סוחר, סוס וחמור.
הסוחר הוא אדם שמוכר וקונה דברים וכך מרוויח כסף.
הסוחר העמיס על החמור שקים כבדים של תפוחים, לחם ובקבוקים,
ועל הסוס הניח רק שמיכה רכה ושקית קטנה.

הם צעדו בשביל ארוך בין שדות ירוקים.
השמש חיממה, הציפורים צייצו, אבל החמור התחיל להזיע מאוד.
הוא עצר לרגע, נאנח ואמר בקול עייף:

"אוי, כמה זה כבד... אני כבר לא מצליח לשאת את כל זה.
סוס יקר, אולי תוכל לעזור לי קצת?
אולי תיקח שק אחד קטן, רק עד שנגיע לעץ הבא?"

הסוס סובב את ראשו בגאווה, ניער את רעמתו ואמר:
"אני?! לשאת משאות? זה לא בשבילי! אני סוס רכיבה, לא חמור עבודה!"

החמור השפיל את ראשו, לקח נשימה ארוכה, וניסה להמשיך לצעוד.
אבל השביל נעשה ארוך יותר ויותר והדרך קשה והרגליים שלו רעדו,
הוא ניסה עוד כמה צעדים, ואז – נפל על האדמה.

הסוחר נבהל, ניגש אליו מיד, אך כבר היה מאוחר מדי.
החמור המסכן היה מותש ונשכב לנוח כשהוא לא יכול ללכת יותר.

הסוחר הביט בסוס ואמר:
"עכשיו אין לי ברירה... צריך לסיים את הדרך"

והוא העמיס על הסוס את כל השקים שהיו על החמור.
הסוס ניסה להתנגד ואמר:

"אבל... זה כבד מדי!"

הסוחר ענה בעצב:

"אילו עזרת לו קצת, לא היית צריך לשאת הכול לבד עכשיו"

וכך צעד הסוס הכבד, מזיע, ובליבו חשב לעצמו:
"הלוואי שעזרת לי כשעוד היה אפשר... אולי אז היינו ממשיכים יחד."

וכך למד הסוס לקח חשוב:
כדאי לעזור לחברים כשקשה להם
כי יום אחד גם אנחנו נצטרך עזרה.
כשאנחנו טובים ועוזרים לאחרים,
העולם שלנו הופך נעים ושמח יותר לכולנו.

בתום ההקשבה לסיפור המשל נשוחח עם התלמידים על הסיפור:
איך הרגיש החמור? כיצד התנהג הסוס? מה דעתכם על התנהגותו?
מה דעתכם על תגובתו של הסוחר?
כיצד אתם הייתם בוחרים לנהוג?

פעילות סיום – מי צריך עזרה?

עזרים:

פתקים עם מצבים יומיומיים

מהלך הפעילות:

המובילים יקריאו סיטואציות קצרות והתלמידים יאמרו אם לדעתם כדאי לעזור, ומסבירים כיצד.

דוגמות לפתקים:

חבר נפל ונשפך לו כל הקלמר.
מישהו מבקש לשחק ואתם כבר באמצע משחק.
תלמידה חדשה עומדת לבד בהפסקה.
חבר מתקשה להרים תיק כבד.

בסוף הסבב נשאל:
איך הרגשתם כשעזרתם לאחרים?
האם קרה שפעם הייתם צריכים עזרה ומישהו סייע לכם?
מתי קשה לנו לעזור לאחרים?
איך נרגיש אם לא נעזור כשמבקשים מאיתנו?
למה שיתוף פעולה הוא כוח אמיתי?

נסכם:

**"כשאנחנו עוזרים לאחר – אנחנו בעצם עוזרים גם לעצמנו.
החיים קלים יותר כשנושאים יחד את המשא"**

...וזה גם נותן הרגשה טובה.

פעילות פתיחה – בעלי החיים בסיפורי המשלים

מהלך הפעילות:

בסיפורי המשלים משתמשים הרבה בבעלי חיים שיש להם תכונות מסויימות ומשייכים להם גם תכונות של בני אדם. (זוכרים? האַנְשָׁה) בואו נשחק משחק נחמד ונכיר מבחר בעלי חיים שונים ותכונותיהם.

נסביר לתלמידים את חוקי המשחק.

כל תלמיד יציג בתורו סוג של בעל חיים, ושאר התלמידים ינסו לנחש איזה בעל חיים הוא מציג. המובילים יבחרו תלמיד או תלמידה המעוניינים להיות "בעל החיים" הראשון.

יש להציג את התנהגויות והקולות של בעל חיים רק בתיאור מילולי אבל בלי להזכיר את השם של בעל החיים התלמידים האחרים ינסו אז לנחש איזה בעל חיים התלמיד מעמיד פנים שהוא. התלמיד הראשון שינחש נכון את בעל החיים יזכה להיות "בעל החיים" הבא.

עודדו את התלמידים להיות יצירתיים וליהנות בהצגת בעלי החיים שלהם. אפשר להציע להם בעלי חיים אם קשה להם לבחור אחד או כמובן לתת להם לבחור בעצמם. על מנת שתכירו מבחר בעלי חיים אימרו כי אי אפשר להציג בעל חיים שכבר הוצג.

לנוחיותכם מצורפת רשימה חלקית של בעלי חיים ותכונותיהם.

שועל- פיקחות, ערמומיות - לא תמיד החכם הוא גם צודק.

האריה - כוח, מנהיגות- גם מי שחזק צריך לדעת לבקש עזרה ולהודות כשעוזרים לו.

הצב - התמדה, סבלנות - לא חייבים למהר כדי להצליח. מי שמתמיד מגיע רחוק.

הנמלה - חריצות, אחריות כדאי לעבוד ולהתכונן מראש ולא לסמוך רק על מזל.

הצרצר - קלות דעת, הנאה מהרגע חשוב ליהנות, אבל גם לחשוב על המחר.

העורב - גאווה, רצון להרשים מי שמתנהג רק כדי להרשים אחרים עלול להפסיד את מה שחשוב באמת.

הכלב- חמדנות, אי-שביעות רצון כשאנחנו רוצים יותר מדי אנחנו עלולים לאבד גם את מה שכבר יש לנו.

החסידה - טוב לב, עזרה לזולת. כדאי לעזור לאחרים כמו שאנחנו רוצים שיעזרו לנו.

העז סקרנות, מרדנות - סקרנות טובה, אבל צריך לדעת לעצור כשיש סכנה.

העכבר - אומץ לב למרות הגודל. גם מי שקטן יכול להיות אמיץ ולעזור לאחרים.

הציפור - חופש, ראייה מלמעלה. חשוב לדעת מתי לעוף הלאה ולראות דברים מזווית אחרת.

החמור - סבלנות, סיבולת. לא לזלזל במי שעובד קשה ובשקט הוא חזק יותר ממה שנדמה.

פעילות העשרה חינוכית – הארי והעצם

מאת: גלית לוי • איורים: נועה קלנר

על הסיפור: (מתוך ספריית פיגמה)

האריה זקוק לעזרה, נתקעה לו עצם בגרון. מי יעז להיכנס אל לוע הארי ולהוציא את העצם המציקה? ומה יקבל האמיץ בתמורה? עיבוד חדש ומקורי לסיפור מן המדרש. האם מעשה טוב ראוי לגמול? האם כשאנחנו עוזרים למי שנמצא בצרה אנחנו מצפים למשהו בתמורה? במשל שבמדרש העתיק חסידה אמיצה במיוחד עוזרת לאריה שעצם נתקעה בגרונו.

אַרִי טָרַף טָרַף וְעִמַּד עֶצֶם בְּגֵרוֹנוֹ,

אָמַר: כָּל מִי שְׂיִבֹא וְיֹוצִיאֹ אֶתֶן לוֹ שְׂכָרוֹ.

בָּא קוֹרָא מְצָרִי שְׂמַקּוֹרוֹ אֶרֶךְ, נָתַן מְקוֹרוֹ לְתוֹךְ פִּיו וְהוֹצִיא אֶת הָעֶצֶם.

אָמַר לוֹ: תֵּן לִי שְׂכָרִי.

אָמַר לוֹ הָאֲרִי: לֵךְ וְהִיָּה מְשֻׁבָּח וְאוֹמֵר: נִכְנַסְתִּי לְפִי אֲרִי בְּשָׁלוֹם וְיֹצֵאתִי בְּשָׁלוֹם

– וְאִין לֵךְ שְׂכָר גְּדוֹל מְזָה.

[על פי מדרש רבה, פרשה סד פסקה י, מתוך ספר האגדה

בעריכת ח"נ ביאליק וי"ח רבניצקי]

במשל שבמדרש האריה החזק טוען שהקורא (החסידה) שיצא מפיו בשלום צריך לשמוח ולהסתפק בכך, ולא לבקש לעצמו שכר נוסף. בסיפור "הארי והעצם" האריה מציע לחסידה את סיפור המעשה כגמול על העזרה שלה.

עזרים:

הספר "הארי והעצם"

קישור לסיפור "הארי והעצם" ביוטיוב

קישור לגירסה נוספת לסיפור האריה והחסידה – מקריא יוסי בנאי ז"ל

תמונה של חסידה ותמונה של אריה

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לשבת במפגש ונשאל:

"אם לחבר נתקע משהו קטן בגרון, איך אפשר לעזור לו?"
"מי מכם מוכן לעזור למישהו אחר גם אם זה לא נעים או קצת מפחיד?"
"איך מרגיש מי שקיבל עזרה?"
נראה לתלמידים תמונות של אריה וחסידה ונשאל:
"מי נראה חזק ומי נראה עדין?"
"האם לדעתכם מי שחלש יותר יכול לעזור לחזק יותר?"
"האם אתם זוכרים עוד משל שבו מישהו קטן וחלש יותר עזר למישהו חזק?"

בואו נקשיב לסיפור על מלך החיות – האריה – שנזקק מאוד לעזרה...

בתום הסיפור נשאל את התלמידים:
"אילו הייתם במקומה של החסידה, מה הייתם חושבים?"
"מה הייתם עונים לאריה ואיך הייתם מספרים את הסיפור?"
הזמינו את התלמידים שמעוניינים לנסות לספר או להציג את הסיפור מנקודת המבט של החסידה.

פעילות סיום – כדור השיתוף

במשחק שנשחק נעודד שיתוף פעולה ועזרה הדדית – כדי להבין שרק כשעובדים יחד, מצליחים!

עזרים:

כדורים (אחד לכל זוג תלמידים)

קונוסים או סימונים לרצפה (לסימון קו התחלה וסיום)

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים להתחלק לזוגות.

כל זוג מקבל כדור ומניח אותו בין שני הגופים – למשל בין הכתפיים, המצח או הבטן (לפי גיל התלמידים).

כשהמובילים נותנים את הסימן הזוגות צריכים להגיע לקו הסיום בלי שהכדור יפול ובלי לגעת בו בידיים.

אם ההכדור נופל – הזוג חוזר להתחלה ומנסה שוב.

הזוג שמצליח להגיע ראשון כשהכדור עדיין באוויר – מנצח! אבל חשוב להדגיש: כולם מנצחים כשאחד לשני עוזרים.

אפשר גם לשחק במשחק כשאנו מגדילים את מס' המשתתפים ובכך מקשים על הפעולה.

פעילות פתיחה – חמדנות

מהלך הפעילות:

היום נשמע משל מעניין המדבר על חמדנות.
מה משמעות המילה חמדנות? כמו מה זה נשמע? חמוד? לא ולא!
משמעות המילה היא שמישהו חומד משהו – רוצה משהו שבדרך כלל לא שלו

הגדרה למובילים:

חמדנות היא תשוקה עזה לכסף ועושר חומרי, רדיפת בצע.
אדם חמדן רואה בעושר מטרה ולא אמצעי
ולעיתים נוקט בדרכים לא כשרות כדי להגדיל את הונו.
תאוות בצע מתוארת גם כמצב של תאוה בלתי מרוסנת,
שעלול להוביל לאיסורים כמו גזל, גניבה או שוחד.

כיצד נסביר לתלמידים:

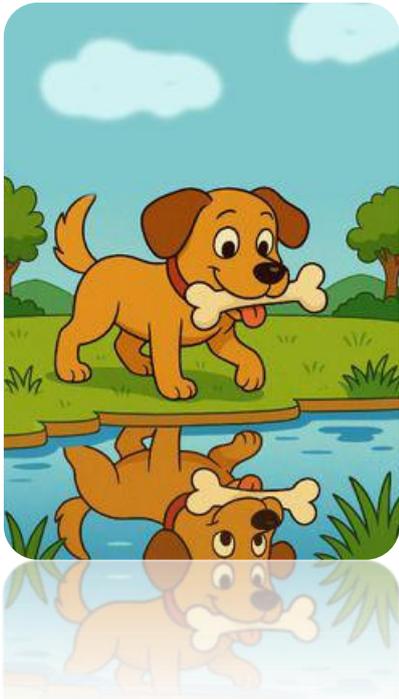
חמדנות זה כשאנחנו מאוד רוצים משהו
לא רק קצת רוצים, אלא מאוד מאוד רוצים,
אפילו כשכבר יש לנו,
ואנחנו לא מוכנים לוותר או לחלוק.

חמדנות זה כשאני רואה שיש לחבר שלי משחק חדש,
ואני כבר לא שמח במשחק שלי - אני רוצה דווקא את שלו!
או כשיש לי עוגייה טעימה, ואני רואה שלמישהו יש עוגייה יותר גדולה
ואני מנסה לקחת גם אותה.

פעילות העשרה חינוכית – הכלב והצל

**משל הכלב והצל נכתב גם הוא לפני שנים רבות.
חשוב לציין וגם להסביר לתלמידים את ההבדל שהמשל אמנם נקרא "הכלב והצל"
אבל בסיפור עצמו הכלב פוגש את ההשתקפות שלו ולא את הצל שלו.**

עזרים:

מדבקות קטנות לכל התלמידים
נכין מראש – קופסה ריקה עטופה כמתנה יפה עם סרטים
דפי ציור
דמויות בעלי חיים קטנים
עפרונות
צבעי עיפרון
פנס, מנורה קטנה או אור שמש ישיר

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים למפגש ונקריא להם את המשל על הכלב.

על מנת להמחיש לתלמידים את מוסר ההשכל של המשל המובילים יחלקו לכל תלמיד "אוצר" קטן - למשל מדבקה. אחר כך היא מציגה אוצר אחד גדול מבריק ומיוחד יותר (למשל קופסה עטופה כמתנה יפה) ואומרת:

"הנה יש לי אוצר גדול יותר... מי רוצה את זה?"

(רוב התלמידים ירימו יד)

ואז נשאל:

"אבל הרי כבר יש לכם אוצר משלכם... למה אתם רוצים גם את זה?"
רגע בואו נראה – נזמין את אחד התלמידים לפתוח את קופסת המתנה (שכמובן אין בה כלום)

לא תמיד מה שיש למישהו אחר – יותר טוב משלנו.
אחרי שהקשבנו לתשובות התלמידים נשאל:

מה אתם מרגישים כשמישהו אחר מקבל משהו יפה?
האם אפשר לשמוח בשבילו ולא לרצות לקחת?
האם לפעמים אנחנו מאבדים משהו כשאנחנו רוצים יותר מדי?

נסכם יחד:

"חמדנות זה כשאני רוצה עוד ועוד, גם כשכבר יש לי.
לפעמים זה גורם לי לאבד את מה שהיה שלי מלכתחילה.
אבל כשאני שמח במה שיש לי – הלב שלי רגוע ומלא."

נזמין את התלמידים לשולחנות העבודה
וכעת אפשר לשאול את התלמידים מה הכלב ראה בתוך המים?
וכאן זו ההזדמנות להסביר ולהמחיש את ההבדל בין צל להשתקפות.

צל – מהו? היטל כהה של גוף החוסם את קרני האור אזור שקרני השמש לא מגיעות אליו באופן ישיר דמות כהה ולא ברורה

השתקפות החזר קרני אור במראָה וכדומה היָראות דמות במראָה או על־ פני המים: בזכות ההשתקפות במראה אנחנו יודעים איך אנו נראים

נזמין את התלמידים לקחת דף ציור,
עיפרון ולבחור בעל חיים אחד.

ננחה את התלמידים להניח את הדמות הקטנה
על הנייר כאשר אור שמש או פנס
או מנורה קטנה מאירים עליה מצד אחד
עד שנראה את הצל שלה על דף הציור שלנו.

נזמין את התלמידים לסמן בעזרת העיפרון
את קווי המתאר של בעל החיים.
זהו צל!

כעת בשביל להבין מהי השתקפות
נוכל להמחיש לתלמידים בקלות
על ידי כך שיתבוננו בהשתקפות של עצמם.

נניח על שולחן נמוך או על הארץ
קערה גדולה או גיגית עם מעט מים
ונזמין כל תלמיד להתקרב ולהביט פנימה
ולראות את הפנים שלו בתוך המים.
אפשר להזיז את המים בעדינות
ולראות איך ה"אני במים" מתנדנד או נעלם.
אחר כך אפשר להאיר בפנס
ולהראות איך האור "משתקף" במים.

משל הכלב והצל

יום אחד, בשעת ערב נעימה, הלך לו כלב צעיר ושמח בשביל קטן ליד היער.
הוא סתם טייל, מרחרח את האדמה ומקשיב לציוץ הציפורים.
לפתע – איזה מזל! – ראה מולו נתח בשר עסיסי
שנשמט אולי מעגלת קצב שעברה שם קודם.
עיניו נצצו מרוב התרגשות.

“איזה אוצר מצאתי!” חשב לעצמו בשמחה,
ותפס את נתח הבשר בפיו. “איזה מזל יש לי! עכשיו יהיה לי אוכל טעים לשבת”.

הוא צעד בגאווה, הזנב שלו התנועע מצד לצד
והוא כבר דמיין איך ישכב לו בפינה האהובה עליו וייהנה מכל ביס,
אבל כדי להגיע לשם, היה עליו לעבור גשר קטן העובר מעל נחל צלול.

המים בנחל זרמו בשקט, כמו מראה ארוכה ונוצצת.
הכלב הביט מטה – ופתאום קפא במקומו.
בתוך המים ראה... כלב אחר!
וכלב זה החזיק בפיו נתח בשר!
נדמה היה שהנתח שלו גדול יותר, שמן יותר
וטעים יותר משל הכלב שלנו.

עיניו של הכלב התרחבו.
“מה זה? כלב אחר? עם בשר יותר גדול משלי?”
ליבו פעם בחמדנות.
“אני רוצה גם את זה! אם אקח ממנו את הבשר שלו – יהיה לי כפול!”

בלי לחשוב פעמיים, הוא פתח את פיו כדי לנבוח על הכלב השני – “הבבב!”
אבל באותו רגע בדיוק –
נפל נתח הבשר האמיתי שהיה לו ישר אל תוך המים.

הוא ניסה לקפוץ ולתפוס אותו, רץ לצד השני של הגשר, אפילו נכנס קצת למים הקרים
אבל הבשר שקע ונעלם.
רק אז הבין הכלב המבולבל שאין שם כלב אחר בכלל.
זו הייתה השתקפות שלו עצמו במים.

הוא הביט אל תוך הנחל בעיניים עצובות,
ולחש לעצמו:
“אם רק הייתי שמח במה שיש לי... עכשיו הייתי שבע ומאושר.
אבל מרוב חמדנות – נשארתי רעב”.

הוא הרים את ראשו, ניער את פרוותו הרטובה, ולימד את עצמו לקח חשוב:
מי שרוצה תמיד יותר ולא מרוצה ממה שיש לו - עלול לאבד גם את מה שיש לו כבר.

פעילות סיום – אני שמח בחלקי

נעודד את התלמידים להוקיר את מה שיש להם, להיות מרוצים מיכולותיהם, מהדברים הקטנים שלהם ומהחלק שהם ממלאים בקבוצה.

עזרים:

מחשב / רמקולים
מוזיקה קצבית שהתלמידים אוהבים
משחק פאזל – נותנים לכל תלמיד חלק אחד

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לפעילות ונאמר כי לכל אחד מאיתנו יש משהו מיוחד, יכולת, כישרון או חפץ קטן – שמיוחד רק לו. היום נלמד להוקיר את החלק שלנו.

חלוקת הפאזלים – המובילים יעברו עם הקופסה לחלוקת חלקי הפאזל - אפשרו להם לבחור כל תלמיד מקבל את "החלק שלו".

נזמין את התלמידים להסתובב לצלילי המוזיקה במרחב עם החלק שלהם. כשהמוזיקה נעצרת המובילים יאמרו שמות של שלושה תלמידים ויזמינו אותם להניח את חלקי הפאזל שלהם במקום שהם חושבים שהוא צריך להיות בתוך הפאזל. כך הלאה עד שכל התלמידים הניחו את חלקי הפאזל שלהם. אם צריך זמן אפשרי להם לסדר את החלקים.

אם יש לכם מספר קופסאות של פאזלים עם מעט חלקים (עד 30) חלקו את התלמידים לקבוצות כדי לשחק במשחק.

בסוף כשכולם הצליחו להרכיב את הפאזל נסכם: ראו איך כל חלק קטן יוצר משהו גדול ומיוחד. כל אחד מושלם כפי שהוא. לסיום אפשר לשאול:

איך הרגשת כשכולם העריכו את החלק שלך?
למה חשוב להיות מרוצים במה שיש לנו בלי להשוות לאחרים?
איך אפשר להרגיש שמח בחלק שלנו גם בבית או בצהרון?

מסקנה:

לכל אחד מאיתנו יש כישרונות, יכולות ודברים מיוחדים משלו. כשאנחנו לומדים להיות מרוצים ממה שיש לנו ולכבד את החלק שלנו, אנחנו גם לומדים להעריך את האחרים סביבנו. כך כל אחד יכול לתרום, להרגיש טוב עם עצמו ולבנות סביבה נעימה ושיתופית לכולם.

פעילות פתיחה – לתת מכל הלב

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר: "לתת" מילים: חמוטל בן זאב לחן: בועז שרעבי

מהלך הפעילות:

נפתח את היום כאשר אנו מלמדים את התלמידים דקלום קצר מתוך השיר "לתת".

לִתֵּת אֶת הַנְּשֵׁמָה וְאֶת הַלֵּב
לִתֵּת, לִתֵּת כְּשֶׁאַתָּה אוֹהֵב
וְאִיךְ מוֹצֵאִים אֶת הַהֶבְדֵּל
שֶׁבֵּין לְקַחַת וּלְקַבֵּל
עוֹד תִּלְמַד לִתֵּת לִתֵּת.

לאחר שלמדנו את הדיקלום אפשר להשמיע את השיר ברקע בזמן ארוחת הצהריים.

פעילות העשרה חינוכית - אנשים טובים

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר " אנשים טובים" מילים ולחן: נעמי שמר

קישור למילות השיר בשירונט

מהלך הפעילות:

נשמיע לתלמידים את השיר פעם אחת.
נשוחח עם התלמידים על מילות השיר.
מיהם בעיניכם "אנשים טובים"? כיצד בא לידי ביטוי הטוב שלהם?
מהו מעשה טוב?
אילו מעשים טובים הם עושים?
האם אתם פגשתם אנשים כאלה? איפה? מתי?
האם גם אתם אנשים טובים?
ספרו על מעשה טוב שראיתם שמישהו עשה.
ספרו על מעשה טוב שעשיתם.
אילו תחושות ורגשות צפים בכם כשאתם חושבים על אנשים טובים.
נשמיע את השיר פעמים נוספות ונצטרף עם התלמידים לפיזמון החוזר.

פעילות סיום- השתקפות החברות

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר – "חבר בתוך ראי" מילים ולחן: דתיה בן דור

מהלך הפעילות:

התלמידים מתחלקים לזוגות ויושבים זה מול זה, תלמיד אחד הוא "החבר" והתלמיד השני הוא "המראה" שלו המחקה באופן מדויק את תנועות החבר. מתחילים בהרמת כף יד מול כף יד. התלמיד בתפקיד "החבר" מתחיל ראשון ובן זוגו בתפקיד "המראה" מחקה את תנועותיו. ממשיכים בתנועות מגוונות, למשל: מרימים ומורידים באיטיות את כף היד. יש להקפיד על קצב אחיד וקשר עין. מזיזים את היד בצורה מעגלית. שומרים על קצב אחיד וקשר עין. מביעים רגש באמצעות הבעת פנים (הבעה שמחה/ עצובה/ מצחיקה) ומתחלפים בתפקידים.

נשאל את התלמידים כיצד הרגישו במהלך המשחק?

איזה פרצוף אתם אוהבים לעשות מול המראה?

מה קורה לפנים כאשר אנו מביעים כעס? (גבות מכווצות, פה סגור)

מה קורה לפנים שלנו כאשר אנו מחייכים ושמחים? (חיוך, עיניים פקוחות)

האם כשאתם מתבוננים על חבר שמשחק איתכם אתם מצליחים להבין מה הוא מרגיש דרך

הבעות הפנים שלו? האם חיוך שלכם יכול לשמח אדם אחר?

לסיום – נשמיע את השיר "חבר בתוך ראי" נקשיב למילים פעם אחת

(המילים "אומרות" את התנועות ואתם מוזמנים להמציא תנועות נוספות)

ובפעם השנייה נעמוד בזוגות אחד מול השני

ונבצע את תנועות השיר ביחד.

פעילות פתיחה - עם בלי עזרה

עזרים:

מחשב / רמקולים

קוביות משחק גדולות (מספיקות בגודלן ובחוזקן שהתלמידים יכולים לעמוד עליהם)

מהלך הפעילות:

המובילים יזמינו על פי התור תלמידים שרוצים להשתתף, לעמוד על הקוביות. המובילים ישמיעו מוסיקה עליזה על התלמידים להתקדם בהליכה על הקוביות תוך כדי כך המובילים יוציאו לאט לאט קוביות מהמעגל.

נבחר לתלמידים את חוקי המשחק בסיבוב הראשון -
אסור לגעת זה בזה ואסור להעזר או לעזור לחברים האחרים.
מי שנופל מהקובייה נפסל ושב למקום.
כך נזמין בכל פעם תלמידים אחרים המעוניינים לנסות.

בסיבוב השני החוקים משתנים -
על התלמידים ללכת על הקוביות במעגל אך הפעם הם יכולים להיעזר זה בזה ע"י אחיזה האחד בשני.

תוך כדי המשחק ובסופו נסכם במסקנה כי כולנו יכולים לעזור לעצמנו וזה מה שאנחנו עושים, אך ישנם מצבים שאיתם אנו לא יכולים להתמודד לבד אם לא "נחזיק" האחד בשני, נתמוך ונעזור.

פעילות העשרה חינוכית- בעל החיים שלי

הכנה מראש:

כהכנה לפעילות זו נבקש מהתלמידים כשבוע מראש להביא גרב (של מבוגרים) שכבר לא צריכים. אם יש אפשרות עדיף לרכוש חבילת גרביים לבנות ולחלק לתלמידים גרביים חדשות.

עזרים:

מחשב / טלפון חכם

קישור למבחר יצירות של בובות גרב של בעלי חיים להשראה

גרביים לבנות מכותנה או פליז

עיניים זזות או כפתורים

פונפונים צבעוניים

חוטי צמר צבעוניים (לשיער)

דפי סול דביק או מדבקות סול בצורות שונות

דבק סיליקון

או דבק חם (לשימוש המובילים בלבד)

מדבקות, סרטים, נצנצים, כפתורים, חוטים

לורדים

נוצות

סול בצבעים ליצירת חלקי גוף מיוחדים (חדק לפיל, סוגי אוזניים שונות ועוד)

מהלך הפעילות:

נספר לתלמידים כי היום הם יבחרו את בעל החיים

שהם רוצים שיזכיר להם את כל סיפורי המשלים שהכרנו ויכינו אותו בעצמם.

נתחיל בהכנת הפה:

התלמידים יקפלו את קצה הגרב כך שיתקבל "פה" פתוח.

(מכניסים יד לתוך הגרב ועם היד השנייה "דוחפים"

את החלק החיצוני פנימי לתוך כף היד שבפנים)

מדביקים מדבקת סול בצורת אליפסה או עיגול באזור הפה.

הכנת העיניים:

מדביקים עיניים זזות או כפתורים מעל קצה הגרב, באזור שבו מתחילות האצבעות.

השיער:

ניקח חוטים צבעוניים, נסובב אותם יחד ונדביק על קצה הגרב, מעל העיניים.

ליצירת שיער ארוך, אפשר לקשור חוטים יחד ולהדביקם.

כל תלמיד יוסיף קישוטים נוספים לפי בעל החיים שבחר.

(רעמה לאריה, חברבורות לנמר או לג'ירפה, שפם לחתול או לעכבר, נוצות לציפור וכדומה)

מצורף בעזרים קישור למבחר בובות גרב.

פעילות סיום – סיפור מחמם את הלב

עזרים:

מחשב / רמקולים / מקרן

קישור לסרטון JOY STORY

סרט קצר ומרגש שזכה באוסקר לסרטים קצרים.

מהלך הפעילות:

נסיים את היום בצפייה בסרטון נפלא ללא מילים המתאר הדדיות נפלאה. גם כאן הגיבורים שלנו הם בעלי חיים עם רגישות ותבונה נפלאות.

“חוכמת המשלים מראה לנו שלפעמים
הפתרון הטוב נמצא בדברים הקטנים והפשוטים.”

“מעשה טוב, גם אם קטן,
אינו מתבזבז לעולם.”

איזופוס

שבוע חנוכה

חג חנוכה מואר ושמח!

מצוות ניצנים

פעילות פתיחה – "ברוך הבא חג החנוכה"

עזרים:

חבילת מדבקות עם סמלי חנוכה (חנוכייה, סביבון, כד, סופגנייה, לביבה, מעות חנוכה ועוד)

מהלך הפעילות:

התלמידים ידביקו על המצח מדבקות שונות. כל תלמיד ותלמידה המעוניינים להשתתף יוזמנו ע"י המובילים האחד אחרי השנייה להציג לחברים האחרים סמלים שונים של חנוכה ולנסות לנחש איזו מדבקה יש להם על המצח. כאשר הם מצליחים להציג נכונה, כל החברים יסמנו להם שהצליחו במחיאיות כפיים.

**נספר לתלמידים כי במהלך כל שבוע החנוכה,
בכל יום נבחר שיר של חנוכה,
נקריא את מילותיו ונשיר אותו יחדיו.
לקראת סוף ימי הפעילות
נערוך את המופע הגדול:**

"פסטיגל שירי חנוכה"

בהשתתפות תלמידי הצהרון.

באפשרותכם לבחור באיזו שעה ביום
ללמד את התלמידים את השירים.

*בהמשך התוכנית מופיעים השירים וקישורים לשירים.

שיר לחנוכה

נפתח את שבוע חנוכה –

נקריא ונסביר את מילות השיר ונשיר את: "ימי החנוכה"

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר ימי החנוכה

מהלך הפעילות:

נקריא לתלמידים את מילות השיר שורה אחר שורה ונבקש מהם להסביר

על מה לדעתם מספרות השורות בשיר.

נבקש מהתלמידים לחפש מילים נרדפות –

מילים שונות שיש להן את אותה המשמעות בשיר

(גיל = שמחה, האירו = הדליקו, ניסים = נפלאות)

פעילות העשרה חוויתית – "רוזלינדה"

כתבה: איריס ארגמן / איירה: נטעלי רון רז

מידע למובילים:

בימי הפעילות נשוחח על חברות ונתינה,

נפתח עם הסיפור "רוזלינדה".

לרוזלינדה המכשפה אין חברים. היא תמיד לבדה,

יושבת על עץ וצופה על האנשים ברחוב.

יום אחד חומק מכתב מהתיק של אהרן הדוור

ומתעופף עד אליה.

המכתב אינו מיועד לה, אבל דרכו יתחיל קשר,

ובעקבותיו תפתח חברות אמיצה עם אהרן הדוור,

שכמו רוזלינדה, גם הוא רק רוצה שמישהו ישלח לו מכתב.

השניים רוקמים ביניהם חברות ברוח האמרה הידועה:

"טובים השנים מן האחד."

(קהלת ד ט)

עזרים:

הספר "רוזלינדה" - מתוך ספריית פיג'מה

מהלך הפעילות:

נקריא לתלמידים את הסיפור כאשר אנו מאפשרים להם להתבונן בתמונות.
נהל עם התלמידים שיח ספרותי-
מה אהבתם בסיפור? מה פחות אהבתם? מה ריגש אתכם?
האם גם אתם הייתם פעם לבד? כיצד הרגשתם?
האם גם לכם יצא להכיר חבר או חברה חדשים? כיצד הכרתם אותם?

לסיכום:

נפתח בשיחה עם התלמידים.
מה זה אומר להיות לבד – מה הם הרגעים שבהם אנו מרגישים בודדים?
מה אפשר לעשות כשאנו מרגישים כך? איך נזהה חברים שמרגישים לבד?
איך אפשר לעזור לחבר או חברה שמרגישים לבד?
שיחה שכזו מספקת הזדמנות להציע אפשרות להיות לבד,
שכן תלמידים בוחרים להיות לבדם לפעמים, ופעמים אחרות יעדיפו להיות בין חברים.
כדאי לשאול: מה אתם אוהבים לעשות לבד? ומה תעדיפו לעשות עם חברים?
מתי אתם רוצים להיות לבד?

כמה פעמים יצא לנו לשאול: רוצה להיות חבר שלי? רוצה לשחק איתי?
רוזלינדה נקטה יוזמה וגילתה אומץ כשפנתה לאהרן והציעה לו להיות חבר שלה.
אהרן נענה ברצון, שהרי גם הוא רצה חבר ורק לא העז לפנות אליה...
(מתוך ספריית פיג'מה)

נשאל את התלמידים כיצד בעיניהם מתקשר הסיפור לחג החנוכה.
נזכיר את מלחמתם של המכבים שהיו מעטים אל מול היוונים שהיו רבים וחזקים
ועדיין המכבים הצליחו לנצח אותם, כיוון שהסתמכו על יחסי חברות ואחדות.
נוביל למסקנה כי שיתוף פעולה, אחדות ועשייה משותפת מחזקים ומרוממים אותנו.

בתום השיחה ניתן לשחק משחק.
שאלו את התלמידים האם הם יכולים רק בעזרת הגוף שלהם בלבד ליצור צורה של חנוכייה?
אם יאחדו כוחות ויעבדו בשיתוף פעולה עם חברים, האם יצליחו במשימה?

נזמין את התלמידים להתחלק לקבוצות של שמונה וליצור בגופם חנוכייה עם שמונה "נרות".
בכל קבוצה המובילים יבחרו תלמיד לתפקיד השמש "וידליקו את הנרות" האנושיים
בדרכים מגוונות כמו טפיחה על הגב, מחמאה או מילת קסם.

כל "נר" ש"ידלק" יניע את גופו בדרך שיבחר כדי להמחיש את תנועת השלהבת.

פעילות סיום – משחק תופסת "אור וצל"

עזרים והכנה מראש:

הדליקו את האור רק בצד אחד של הצהרון (בצד שאתם לא משחקים) והשאירו את הצד השני חשוך (עד כמה שניתן, בהתאם למקום). המובילים יראו לתלמידים באיזה מתחם ניתן לשחק (לא לברוח החוצה לחלק אחר) אם יש לכם מנורה נוספת אותה ניתן להדליק מהצד - זה יוסיף .

מהלך הפעילות:

המובילים יזמינו מתנדב או מתנדבת להיות ה"תופסים". נזמין את התלמידים לעמוד במעגל גדול, מי שבתפקיד התופס יעמוד במרכז המעגל ויספור עד 3, תפקיד התופס ל"תפוס" את החברים רק בעזרת דריכה על הצל שלהם. חוקי המשחק הם: אין לגעת בחברים בעזרת הידיים, אלא רק בעזרת דריכה על הצל הקרוב לגופם על הארץ. מי שנתפס מחליף את התופס.

שיר לחנוכה

נזמין את התלמידים לשבת במעגל ולעצום את העיניים אם ירצו.
נספר לתלמידים כי אנו עומדים להשמיע להם

קישור למחרוזת שירי חנוכה

אך מה שמיוחד במחרוזת הזו שכלל אין כלי נגינה והזמרים יוצרים גם את צלילי כלי הנגינה רק בעזרת גרונם.
את הביצוע הזה מבצעת להקת האקפלה הישראלית Quinta.5.

פעילות פתיחה – נעים מאד אדון סביבון

עזרים:

סביבונים שונים (כמספר כל התלמידים בצהרון)

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים להושיט את ידם אל קופסת הסביבונים בתורם ולקחת סביבון.

נזמין את התלמידים להתפזר במרחב, לשבת על הארץ ולסובב את הסביבונים.

ניתן לתלמידים מספר דקות להתאמן בסיבוב הסביבונים.

כעת נתחיל במשימות – המובילים ינחו את התלמידים בכל פעם במשימה אחרת.

לסובב את הסביבון וכל זמן שהוא מסתובב לבצע משימה אחרת ללא בפסקה עד שהסביבון מפסיק להסתובב.

- לעמוד על רגל אחת
- לקפוץ במקום כמה שיותר קפיצות
- להסתובב כמו סביבון
- לדלג סביב
- וכל משימה נוספת העולה על דעתכם בהתאם ליכולות התלמידים.

פעילות העשרה חווייתית- יצירת אמנות לחג

מידע למובילים:

היום יכינו התלמידים יצירה ייחודית הקשורה בחג האור.

יצירה אומנותית המשלבת משחקי צבעים הנותנים אשלייה של אור וצל.

עזרים:

2 דפי בריסטול שחורים לכל תלמיד

(רצוי מספר דפים נוספים)

עפרונות

מספרים

פלסטלינה בצבעים זוהרים (ורוד, ירוק, צהוב, כתום)

צבעי הפלסטלינה בתמונה להמחשה בלבד. רצוי צבעים זוהרים.

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לבחור את אחד מסמלי החג (לא חובה – השאירו להם את הבחירה החופשית) לדוגמה כד -

ננחה את התלמידים לצייר קווי מתאר של כד על חצי מהדף השחור ולגזור אותו מסביב.

לאחר מכן יניחו התלמידים את הכד הגזור על דף הבריסטול השחור השני

ויקחו כדורים קטנים של פלסטלינה ובתנועת "מריחה" יניחו את הפלסטלינה על קצוות הכד מסביב.

ראו דוגמה

לאחר שכל הקו החיצוני של הכד מכוסה בפלסטלינה, ירימו התלמידים את הכד ויניחו ליד הכד המסומן בפלסטלינה כאשר הכד יוצא מגבולות הדף החוצה.
*חשוב – הדוגמה להמחשה בלבד. אין להצמד לדוגמה אלא לאפשר לתלמידים להמריא עם הדימיון.

פעילות סיום – לתת מכל הלב

מידע למובילים:

פתגם ידוע מספר על אותו הנר שמדליק את חברו והוא... אינו חסר. גם אנו יכולים "לתת" אחד לשני "דברים" שגם אם ניתן מהם הרבה מאד, לנו הם לא יגמרו לעולם. אז מה אפשר לתת לחבר שלעולם לא יגמר?

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לשבת במעגל על הארץ ובכל סבב נחליט על דבר שאותו אפשר לתת לחברים וגם לקבל מהם. למשל: חיוך. המובילים "יתנו" את החיוך הראשון לתלמיד היושב לימינם וכך ימשיך לו החיוך במעגל עד שיחזור אליכם. נערוך כמה סבבים כאלה. נשאל את התלמידים איזה עוד "דברים" אנו יכולים לתת לחברים ותמיד ישאר גם לנו. דוגמות: מילה טובה, טפיחה על השכם, לחיצת יד, חיבוק, בדיחה מצחיקה, הקשיבו לתלמידים וקבלו מהם רעיונות נוספים.

שיר לחנוכה

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור למילות השיר "הבה נרימה"

מהלך הפעילות:

היום נקריא נלמד ונשיר את השיר: "הבה נרימה"

נקריא לתלמידים את השיר שורה אחר שורה

בשיר מופיעות מילים שהן מילים נרדפות

ונסביר:

ישנן מילים המייצגות משמעות זהה למילים אחרות

נציין מילים מתוך השיר ונשאל האם הם מכירים מילים נוספות (מילים נרדפות)

למילים הבאות:

אבוקה = לפיד

רם = גבוה

נכון = מוכן

נלמד את מילות השיר ונשיר ביחד, המובילים מוזמנים להמציא תנועות יחודיות לשיר.

פעילות פתיחה – הנר והבקבוק השובב

עזרים:

4 נרות חנוכה קשורים לחוט באורך 50 ס"מ
כשבקצה החוט נקשור לולאה מספיק גדולה
כדי שכף היד של התלמידים תוכל להכנס לתוכה.
4 בקבוקי מים (ליטר וחצי ריקים)

מהלך הפעילות:

מטרת המשחק להצליח להשחיל את נר החנוכה לבקבוק
מבלי שהבקבוק יפול.
נפזר במרחב 4 בקבוקים ריקים ונניח לידם ארבע נרות קשורים לחוטים
עם הלולאה בקצה החוט.
בכל סבב נזמין ארבעה מתנדבים שרוצים לנסות את מזלם
בהשחלת הנר לבקבוק השובב, שכל הזמן מט ליפול.
התלמידים יקשרו את החוט למותניים
כאשר החוט נופל מתחת לגב לכיוון הרצפה
וינסו בלי עזרת הידיים ובלי להחזיק את הבקבוק,
לנסות ולהצליח להשחיל את הנר לבקבוק.

פעילות העשרה חוויתית – תיאטרון המכבים

מידע למובילים:

היום נציג את סיפור חג החנוכה בהקמת תיאטרון בכיכובם של התלמידים
ובעזרת תלבושות ואביזרים שהתלמידים יכינו בעצמם.

עזרים:

מחשב/רמקולים

קישור לשיר – "ימי החנוכה"

אל בד בצבעים שונים (חום, לבן, שחור, צהוב)
מספריים
בריסטולים לגזירת מגינים ללוחמים
סביבונים קטנים
כד קטן
חנוכייה

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונשאל את התלמידים האם הם מכירים את סיפורו של חג החנוכה.
נאפשר למי שמכיר לספר את הסיפור.
ולאחר מכן נספר לתלמידים את סיפור החנוכה כפי שמופיע כאן.

מומלץ לעצור תוך כדי קריאת הסיפור במקומות שיש צורך להסביר מילה לא מוכרת
או לחזור על הנאמר במילים שהתלמידים יבינו.

פעם, מזמן, בתוך חומות ירושלים, עמד בית המקדש, והכהנים שעבדו בבית המקדש הדליקו בו את מנורת הזהב. היונים, ששלטו באותה התקופה באזור, הגיעו וכבשו גם את ארץ ישראל. במהרה הם הגיעו עד לירושלים. היונים האמינו באלילים והתפללו לפסלים עשויי אבן, והיו מענינים שכלם יאמינו, בדייק כמותם, באלילים הינניים שלהם. למלך היננים, קראו אנטיוכוס, ואנטיוכוס לא היה סבלני כלפי היהודים. הוא שלח את חילו לכבש את ירושלים כשבידיהם חרבות ומגנים, והם רכובים על פילי מלחמה עצומים. הפילים הללו רמסו כל דבר שנקרה בדרךם, והגיעו עד לבית המקדש שעל הר הבית. הם רמסו את חצר בית המקדש, והלוחמים היננים הוציאו מבית המקדש את מנורת הזהב. היננים הוציאו מבית המקדש את כל הכלים הקדושים והיקרים, הורידו את הפרכת, ואת כדי החרס המלאים שמן זית זה, עבור המנורה שהם נפצו. במרכז בית המקדש העמידו היננים פסל של אל, ואנטיוכוס הרשע הכריז שמעתה יהיו היהודים יונים. הוא אסר עליהם ללמד תורה, לשמר שבת ולהתפלל לאלהים שלהם. אנטיוכוס שלח שליחים כדי להפיץ את הבשורה ולודא שהיא מתבצעת. אחד משליחיו הגיע למודיעין, שם התגוררה משפחת כהנים שעבדו בבית המקדש. לאבי המשפחה, זקן חכם, קראו מתתיהו הכהן. השליח הינוני העמיד באמצע הכפר מודיעין פסל, וקרא לכל התושבים להתאסף, לשמע את החקים החדשים. רק מתתיהו הזקן לא הסכים. הוא קפץ על הפסל ורסק אותו. מתתיהו קרא לכל התושבים שלא ישמעו לקול המלך ולא יהפכו למתיונים. הוא הזמין אותם להסתתר במערות שם ילמדו תורה בלי שאף אחד ידע וילמדו גם להלחם.

אנשי מודיעין שמעו בקול מתתיהו, עזבו הכל ויצאו להתחבא בהרים. הם גלפו להם חרבות עץ, למדו להלחם והמשיכו לקיים את מנהגייהם היהודיים. מתתיהו כבר היה איש מבגר מאד, הוא החליט לאסוף את כל בניו והעביר את השרביט לבנו, יהודה המכבי (מכבי היה הפנוי של יהודה, כמו בוב הבנאי למשל), ובקש שכלם ישמעו בקולו, ושהוא ינהיג אותם במלחמה נגד היוונים, כי אם הם ילחמו יחדו הם ינצחו.

בינתיים המלך אנטיוכוס, שכעס שחלק מהיהודים מסרבים להפך ליוונים, שלח עוד ועוד לוחמים ופילים על מנת להכריח אותם. יהודה המכבי אסף את כלם והכריז שהגיעה העת למלחמה, ושהם יצליחו לגרש את היוונים מהארץ.

היהודים במערה (שנקראו מכבים כי היו לוחמיו של יהודה המכבי) קיוו להצליח על אף שהם מעטים וחסרי כלי נשק. כשהגיעו היוונים היהודים פוצו מהמערה בהפתעה ונצחו את היוונים ולבסוף הצליחו וגרשו אותם מהארץ.

כשהסתיימה הלחימה בנצחון, עלו היהודים לירושלים, לבית המקדש, על מנת לנקות ולטהר אותו. הם גלו מקום הרוס ומחלל. ראשית הם נפצו לרסיסים את הפסל, ונקו את בית המקדש, כאשר היה הכל מוכן הזמין יהודה המכבי את כל היהודים לחנך את בית המקדש.

כל היהודים לבשו בגדי חג והגיעו לחגג. יהודה המכבי התכונן להדליק את המנורה, אך הוא לא מצא כד שמן זית מהסוג שרק אותו מתר לצקת למנורה.

כלם חפשו וחפשו עד שמצא יונתן אחיו הצעיר של יהודה, כד קטן. היה בו מספיק שמן רק להדליקה של יום אחד. כלם שמחו, הדליקו נרות, חגגו והתפזרו לבתייהם. בבקר חזר יהודה המכבי לבית המקדש וגלה שהשמן ממשיך לבער, כמו בארץ נס. במשך שמונה ימים שלמים בערו הפתילות במנורה, וזה היה ארץ החגיגה של חנכת בית המקדש, מה שהותיר די זמן עבור הכהנים לכתוש ולהכין שמן חדש ומתאים.

עד היום אנו חוגגים את החג לארץ שמונת הימים שהחזיק מעמד כד השמן הקטן בבית המקדש.

בתום הסיפור

נשוחח עם התלמידים על הדמויות המופיעות בסיפור...

נשאל מי הם הדמויות בסיפור? מה התפקיד של כל דמות? מה מאפיין אותה?

בתום השיח המובילים יחלקו את התפקידים בסיפור לתלמידים.

(חשוב לאפשר לכל תלמיד ותלמידה הרוצים בכך להשתתף)

משפחת המכבים, יהודה המכבי, מתיתיהו, היוונים, כהני בית המקדש, אנשי מודיעין,

המלך אנטיוכוס ושליח המלך.

נחלק את התלמידים לפי הקבוצות וסביב השולחנות נכין את הבגדים והאביזרים.

מכבים – קשירת רצועות אלבד עבות על הכתף

יוונים – קשירת חתיכות אלבד גדולות עם קשירה על הכתף (טוגה)

מגנים ללוחמים - חיתוך עיגולים מבריסטול + רצועת בריסטול כידיית

לאחר שהבגדים והאביזרים מוכנים,

נזמין את כל "השחקנים" לשבת במפגש.

המובילים יתחילו להקריא את הסיפור ובכל פעם שמסופר

על דמות /דמויות מסוימות הזמינו אותם ל"שחק" את התפקיד שלהם.

פעילות משעשעת המעבירה את סיפור החג בדרך חווייתית ומהנה.

לסיום ההצגה נשמיע ונשיר יחדיו את השיר: "ימי החנוכה".

ניתן לצלם את התלמידים למזכרת.

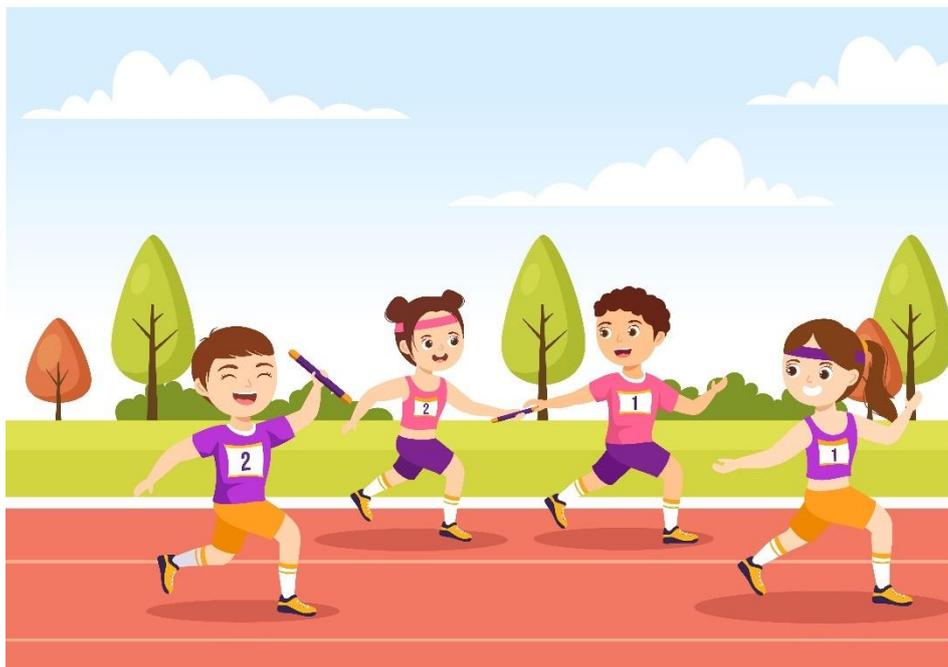
פעילות סיום – מרוץ המכבים

עזרים:

נר חנוכה או סביבון או כל חפץ אחר שיעבור בין התלמידים לכל קבוצה

מהלך הפעילות:

מחלקים את התלמידים לשתי קבוצות לכל קבוצה ממנים המובילים את ה"מכבי" שיעמוד בראש הקבוצה, ובידו מפקידים את החפץ . נבקש מהקבוצות להמציא לעצמם שם לקבוצה – "אלופי המכבים", "גיבורי החנוכה" וכדומה. המובילים יסמנו על הארץ את קו ההתחלה ויזמינו את התלמידים לעמוד בשני טורים (שתי הקבוצות) כאשר ה"מכבי" המוביל עומד בראש הקבוצה והחפץ בידו. בצידו השני של החדר נניח כסא מול כל קבוצה. בהינתן האות ע"י המובילים יצא לדרך התלמיד הראשון ויניח את החפץ על הכסא, יחזור במהירות יתן "כיף" לבא בתור, רק אז יצא לדרך התלמיד השני, יקח את החפץ וירוך בחזרה ויעביר אותו לתלמיד הבא בתור. הקבוצה הראשונה שתסיים היא המנצחת.

שיר לחנוכה

היום נקריא נלמד ונשיר את השיר: "חנוכיה לי יש"

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר "חנוכיה לי יש"

קישור למילות השיר בשירונט

מהלך הפעילות:

נקרא את השיר שורה אחר שורה ונשוחח עם התלמידים על משמעות המילים.

מילות עזר להסבר:

שָׁחָה - מהמילה שיחה (אומרת)

בְּלֹאט - בשקט, בצנעה

דְּרוֹר - חופש

היכל - כינוי לבית מקדש

זָכָה - נקייה, טהורה, צלולה

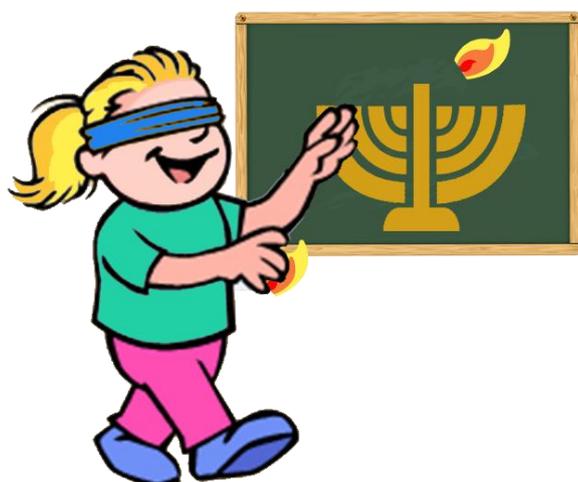
כד שמן = פח שמן

פעילות פתיחה – הדבק את השלהבת

הכנה מראש:

חנוכייה מנייר גדולה תלוייה על אחד מלוחות התוכן בחלק התחתון (מספיק נמוך שהתלמידים יגיעו עם היד לקצה הקנים) שלהבות גזרות מנייר (מצורפת שבלונה לנוחיותכם) כאשר מדביקים ריבוע סקוץ זכר בחלק האחורי של כל שלהבת. הכינו מראש את השלהבות (ניתן להכין כמספר התלמידים ולאחר מכן לנצל אותם ליצירה וקישוט הצהרון)

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשירי חנוכה – בשקט ברקע

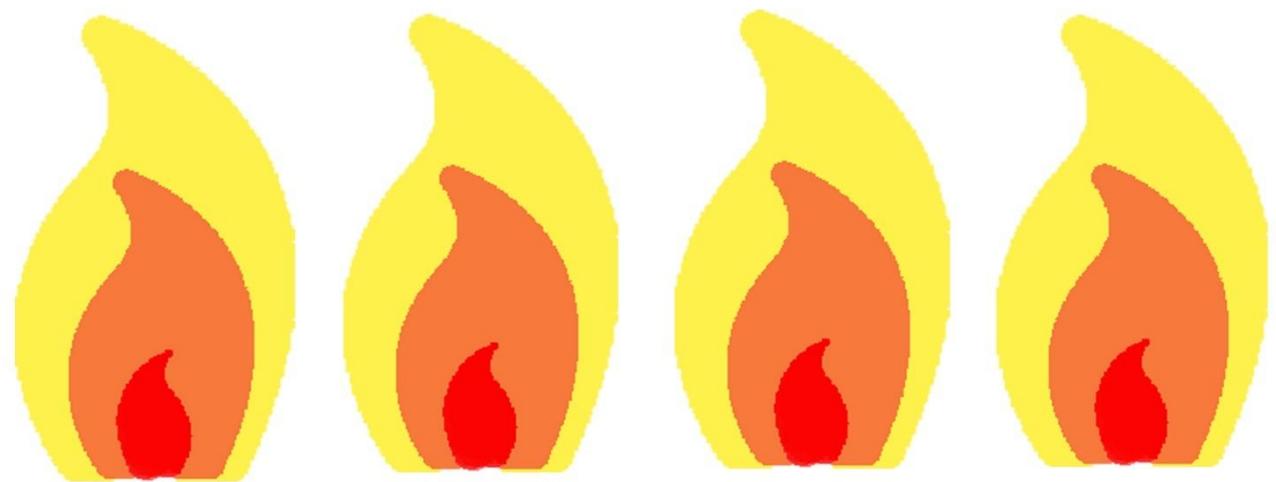
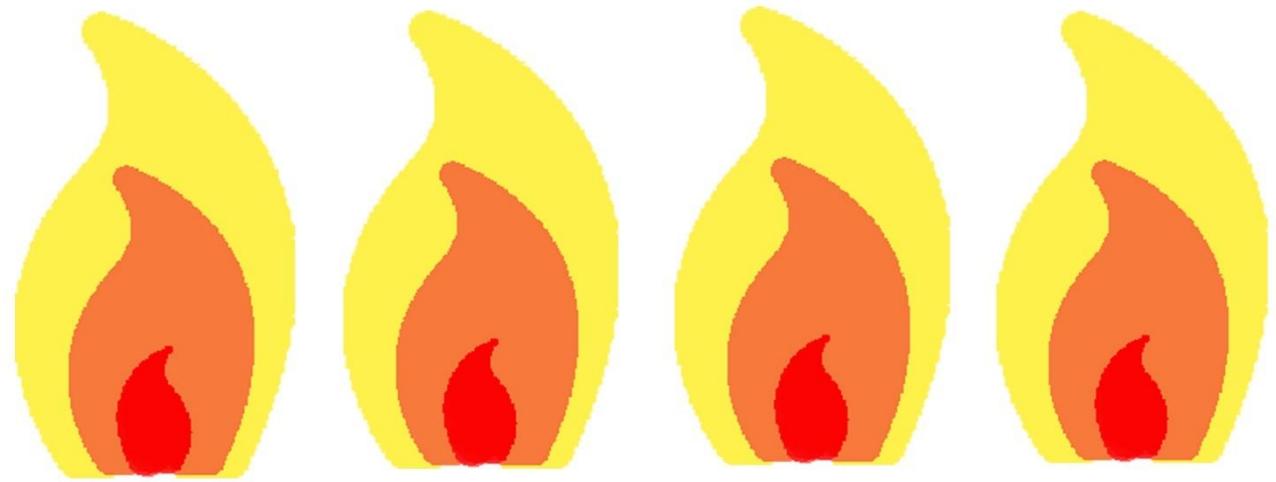
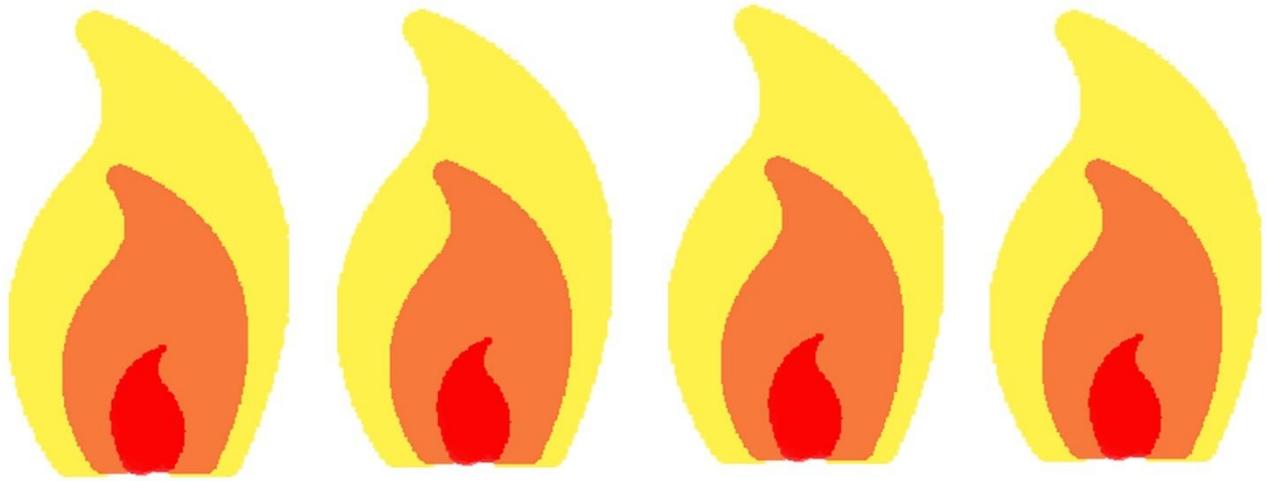
חנוכיה מנייר על לוח תוכן
שלהבות מנייר לבן
דף שבלונה להדפסה (להכנת השלהבות)
סרט סקוץ זכר ונקבה
מספרים
2 סרטים (בדננה) לקשירה על העיניים

מהלך הפעילות:

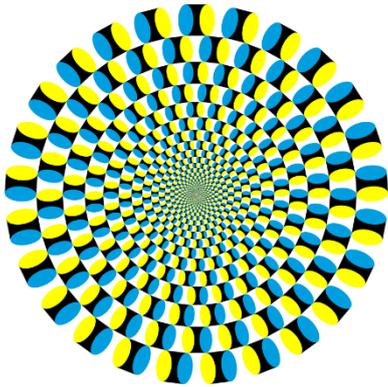
נזמין את התלמידים המעוניינים להשתתף, בכל סבב שני תלמידים, לפי הסדר, נקשור על עיניהם את הסרט נעמיד אותם עם הפנים לכיוון הלוח ונראה להם את הקנים עליהם אנו צריכים "להדביק" את השלהבות. העמידו את התלמידים במרחק מספיק רחוק על מנת שתלמידי הצהרון יוכלו לכוון אותם (רק במילים) לאן עליהם להתקדם.
*אנא הקפידו שלא יהיו מכשולים מכל סוג שהוא במסלול בו אמורים התלמידים ללכת לכיוון הלוח. (שטיחים, מזרונים, פרקט שנקרע וכדומה)

מטרת המשחק: להניח את השלהבות במקומן על הקנים עם עיניים מכוסות.

ניתן להנעים את זמנכם במהלך המשחק עם שירי חנוכה עליזים בשקט ברקע.

פעילות העשרה חווייתית – סביבון האשליה האופטית

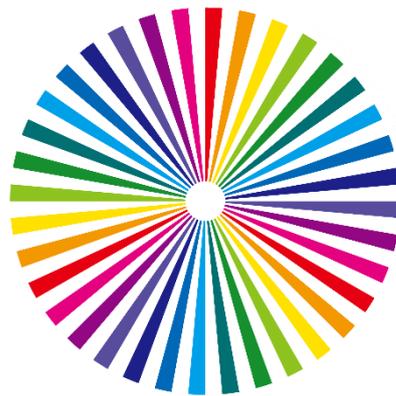

הכנה מראש:

ליום זה נבקש מהתלמידים להביא מטבע של 10 אגורות

עזרים:

דפי בריסטול לבנים לכל התלמידים
עפרונות
סרגלים
טושים
דיסק משומש לסימון העיגול
מטבעות 10 אגורות לכל תלמיד
(בקשו מהתלמידים להביא מהבית)

מהלך הפעילות:

נחלק לתלמידים את דפי הבריסטול, בעזרת הדיסק ועיפרון יציירו התלמידים עיגול במרכז הדף. לאחר מכן יציירו שני עיגולים נוספים קטנים בתוך העיגול הגדול. התלמידים יגזרו את העיגול הגדול. לאחר שגזרנו את העיגול יקפלו התלמידים את העיגול לחצי, אח"כ לרבע ואח"כ לשמינית עד שנוצרים לנו סימני קיפול על הדף. הנחו את התלמידים בעזרת העיפרון והסרגל לצייר קווים על קיפולי הדף עד שתתקבל אחת מהצורות הבאות. ראו דוגמה:

כעת צובעים את הסביבון לפי אחת מהצורות הבאות. כל סביבון יצור צורה אחרת בזמן שמסובבים אותו.

לאחר שהסביבון שלנו צבוע המובילים יעברו בין התלמידים ויחרצו פס קטן במרכז בעזרת סכין חיתוך והתלמידים ישחילו את המטבע אל תוך החריץ. המטבע ישמש כרגל וידית לסביבון שלנו.

ועתה ראו איזה קסם – כאשר נסובב את הסביבון שלנו במהירות הצורות והצבעים שהם צבעו נעלמים ובמקומם מופיעים צורות וצבעים חדשים.

נזמין את כל התלמידים וכל הסביבונים לתפוס את מקומם במרחב הצהרון ונשחק בסביבונים להנאתנו.

פעילות סיום – בינגו חנוכה

הכנה מראש:

הדפסת דפי הבינגו וגזירת לוחות המשחק. (מספריים)
רשמו באותיות דפוס מנוקדות או ציירו על פתקים קטנים
את רשימת המילים המתארות את הציורים שבכרטיסיות הבינגו,
גזרו אותן וקפלו את הפתקים והניחו בתוך קערה.

עזרים:

דפי לוחות בינגו מודפסים

עפרונות

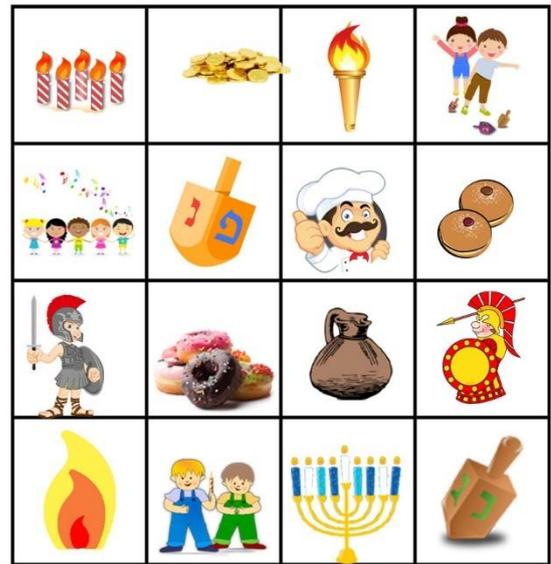
מהלך הפעילות:

נחלק לתלמידים את כרטיסיות המשחק ועפרונות.

המובילים יזמינו בכל פעם תלמיד אחר שירצה לשלוף פתק מהקערה והוא יאמר לכל התלמידים
מה יצא. מי שיש לו על כרטיסיית הבינגו את הציור המתאים יסמן / יחורר בעזרת העיפרון.
הסבירו לתלמידים כי מי שממלא ראשון את הכרטיסייה, קורא בקול: "בינגו חנוכה"
והוא הזוכה.

תוך כדי המשחק ניתן לשוחח עם התלמידים על סימני החג.

שיר לחנוכה

עזרים:

מחשב/ רמקולים

קישור להאזנה לשיר "באנו חושך לגרש" קישור למילות השיר בשירונט

היום נקריא, נלמד ונשיר את השיר :

"באנו חושך לגרש"

מילות השיר "באנו חושך לגרש"

מספרות בעצם על ערבות הדדית.

המובילים יקריאו את מילות השיר

שורה אחר שורה ויבקשו מהתלמידים להסביר מה לדעתם

משמעות השיר.

נכון את התלמידים כאשר נסביר להם את משמעות המשפט:

"כל אחד הוא אור קטן וכולנו אור איתן"

אם כולנו נאחד כוחות, נשתף פעולה ונעזור האחד לשני

מהכוחות של כל אחד מאיתנו יוצר כוח גדול יותר.

מכל האורות הקטנים המצויים בכל אחד ואחת מאיתנו ניתן ליצור אור גדול.

ערבות ואחריות הדדית תורמת לכולנו כקבוצה כאשר כל אחד מהקבוצה

מביא את הטוב ביותר שבו למען מטרה משותפת של הקבוצה.

ביחד זה כוח. חברו את הסיפור של שיתוף הפעולה של המכבים שהביא לנצחונם על היוונים.

פעילות פתיחה - "מי הדליק את החושך?"

עזרים:

10 חישוקים גדולים / לצייר עיגול גדול על הארץ בעזרת גיר

מחשב / רמקולים

קישור למחרזת שירי חנוכה

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לעמוד סביב החישוקים (או סביב העיגול הגדול שציירנו בגיר על הרצפה) נשמיע ברקע את מחרוזת שירי חנוכה נספר לתלמידים כי בתוך החישוקים שלנו זהו מקור האור ומחוץ לחישוק – חושך.

נשאל את התלמידים איזה מילים הם מכירים המתארות אור וחושך ולאחר מכן נציג בפניהם דוגמות נוספות.

נספר לתלמידים כי יש מילים רבות ושונות שיכולות לתאר או להזכיר אור או חושך ועתה אתם עומדים לבלבל אותם.

ניתן לתלמידים דוגמות למילים הקשורות לאור וחושך

אור – מנורה, פנס, נר, תאורה, שמש, לפיד, חנוכייה, קרן אור, בוחק, הבזק, אלומת אור וכדומה.

חושך – לילה, חשוך, שחור, כהה, אפל, עלטה וכדומה.

השתמשו במילים המוכרות לתלמידים בקבוצת הגיל שלכם.

המובילים יאמרו בכל פעם מילה אחרת הקשורה באור או בחושך,

התלמידים יקפצו אל תוך החישוק כשהמילה קשורה לאור ומחוצה לו כאשר המילה קשורה לחושך.

פעילות העשרה חינוכית –

תיאטרון צלליות

הכנה מראש:

1 בריסטול מוקצף – קאפה לבן או שחור (עובי 10 מ"מ)
המובילים יחתכו מלבן קטן יותר מתוך הקאפה על מנת שתשאר רק המסגרת
ניקח אלבד לבן בגודל הקאפה (70 ס"מ על 1 מ') ונחבר אותו מאחור בעזרת
דבק רחב. (רצוי דבק חבלה / גאפה)
בעזרת הלורד רשמו על הדופן העליונה של המסגרת (המונחת במאונך)

"תיאטרון הצלליות שלנו"

הכנו את בסיס תיאטרון הצלליות. ראו דוגמה:

סרטון לדוגמה כיצד נראה תיאטרון הצלליות בפעולה.

עזרים:

מחשב / רמקולים / מקרן

סרטון מקסים על אמנות תיאטרון הצלליות

מנורה חזקה ניידת / פנס חירום

לוח הקאפה שהכנתם מראש

מספר קוביות עץ מהצהרון

על מנת להעמיד את הלוח על אחד השולחנות.

לורד שחור

אלבד לבן

דבק רחב (רצוי גאפה)

להכנת הצלליות:

דפי בריסטול שחורים – שניים לכל תלמיד

עפרונות

מספרים

מקלות רופא ארוכים מעץ – שניים לכל תלמיד

דבק רחב (גאפה)

כאופציה – ניתן להדפיס תמונות של דפי צביעה והתלמידים יוכלו להעתיק את הדמויות.

מהלך הפעילות:

נחלק את הפעילות לשני חלקים.
בחלק הראשון התלמידים יכינו צלליות.
נחלק לתלמידים את הדפים השחורים ועפרונות נבקש מהתלמידים
לדמיין ולבחור איזו צללית הם רוצים ולצייר את קווי המתאר שלה
(רק הקווים החיצוניים) על הדף השחור.

ניתן להגיש עזרה לתלמידים לפי הצורך.

עודדו את התלמידים לבחור צורות פשוטות לציור וגזירה כגון: פרח, שמש, מיקי מאוס,
עציץ, ירח, סביבון, סופגנייה וכדומה.

לאחר הציור יגזרו התלמידים את הצורה שציירו וידביקו אליה מקל רופא בעזרת נייר דבק רחב וחזק.

ראו דוגמה:

אם החלטתם להדפיס דפי צביעה,
חלקו לתלמידים והנחו אותם להניח את הדף
עם הציור על הבריסטול השחור ולעבור על הקווים
של הציור בחוזקה ולאחר מכן לגזור את הדמות שהעתיקו
מתוך הבריסטול השחור וידביקו אליהן את מקלות הרופא.
כעת הצלליות שלנו מוכנות.

המובילים יעמידו את הלוח שהכינו מראש בעזרת תמיכת קוביות עץ מהצהרון
(או משהו אחר כבד שיתמוך) על שולחן, מול המפגש של התלמידים
ומאחוריו יניחו במרחק בטוח את המנורה.
נכבה את האור בצהרון ונדגים לתלמידים בעזרת צללית מאחורי הלוח.
ככל שמקרבים את הצללית שלנו אל הבד הלבן, היא יותר ברורה
ואם הולכים אחורנית ומרחיקים אותה היא הופכת להיות גדולה ומטושטשת.

נזמין בכל פעם שניים או שלושה תלמידים להציג עם הצלליות שלהם בדיבור, משחק או שיר.
בתום הסיבוב ניתן ללמד את התלמידים כיצד ניתן ליצר צלליות רק בעזרת כפות הידיים שלנו
ולאפשר להם להתנסות בעצמם.

הנה מספר דוגמות:

באם נותר זמן תוכלו להקרין לתלמידים

את הסרטון הנפלא הזה

אומנות תיאטרון הצלליות.

פעילות סיום – קסם דמי החנוכה

מידע למובילים והכנה מראש:

למען הצלחת הקסם והרשמת התלמידים יכינו המובילים את הקסם בעצמם וידגימו לתלמידים. רק לאחר מכן נלמד אותם כיצד להכין את הקסם בעצמם. עיברו על מהלך הפעילות וקראו כיצד להכין את הקסם והכינו אותו עבורכם. בקסם זה אנו מכינים "שקית" קסם הנראית לכאורה ריקה אך לפתע פתאום מופיעים בה דמי החנוכה.

עזרים:

נייר עיתון רגיל מלבני לכל תלמיד
2-3 מטבעות שוקולד (פרווה) לכל תלמיד
מספריים
שדכן

מהלך הפעילות:

נפתח את הפעילות ונספר לתלמידים כי בימי חנוכה נהוג לתת לתלמידים "דמי חנוכה" – מטבעות אמיתיים או שוקולדים, כסמל לשמחה, לאור ולנדיבות. הכסף מזכיר לנו שלא רק חשוב לקבל, אלא גם לדעת לחלוק. "כשאנחנו מקבלים כסף או מתנה, זה משמח אותנו. אבל לפעמים עוד יותר משמח – כשאנחנו משתמשים במתנה שלנו כדי לשמח מישהו אחר".

אפשר לשוחח יחד על רעיונות:

לקנות מתנה קטנה לחבר או לאח.
לשים מטבע בקופת צדקה לתלמידים שאין להם.
להביא משהו טעים ולחלוק עם כולם בצהרון.
כך מבינים שדמי חנוכה הם לא רק מתנה – הם הזדמנות לעשות טוב, לשתף ולתת מהלב.

כשנציג בפני התלמידים את הקסם נראה להם בהתחלה את השקית הריקה (המטבעות מסתתרים בכיס השני) ונזמין אותם לומר את מילות הקסם "הוקוס פוקוס, סופגנייה וסביבון מי יגלה את סוד המטבעות ראשון?"

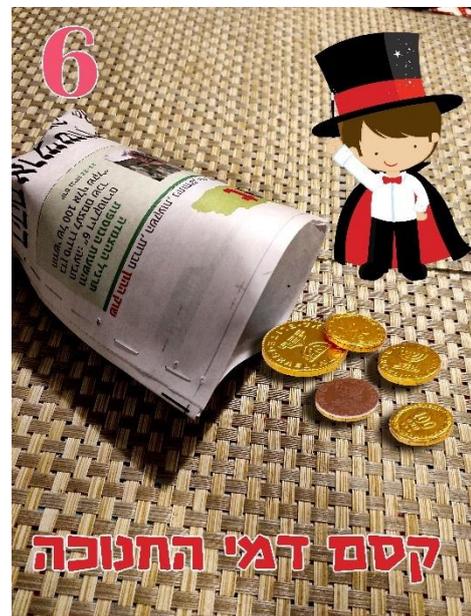
נזמין את התלמידים לנופף במקל קסם דמיוני, נהפוך את השקית לאט ונשפוך את המטבעות לכף ידיו.

איזו חגיגה, הצלחנו בקסם הפשוט והנפלא. כעת נגלה לתלמידים את הסוד שרק אנחנו יודעים, נראה להם את הכיס הכפול ונלמד אותם כיצד להכין את הקסם.

ננחה את התלמידים לקחת את דף העיתון ולקפל אותו לחצי
ולאחר מכן שוב לחצי נוסף.
נלחץ היטב בעזרת כף היד להדק את הקיפולים
ולאחר מכן יפתחו התלמידים את נייר העיתון
ובעזרת מספריים יגזרו מתוך נייר העיתון רק רבע אחד.
ראו דוגמה בדף הבא.

לאחר שגזרנו רבע מנייר העיתון נקפל שוב את הנייר
ונהדק בעזרת שדכן את הצד הפתוח.
נשאיר למעלה פתוח. אם תציצו אל השקית תראו שיצרנו כיס כפול.
נכניס את מטבעות השוקולד לכיס אחד ונתאמן
כיצד להציג את הקסם בפני המשפחה.

קסם דמי התנוכה

פעילות פתיחה – להאיר את הלב

עזרים:

מחשב/רמקולים/ מקרן

קישור לשיר "להאיר את הלב"

כל הזכויות שמורות ל"מקבלה לעם

מהלך הפעילות:

נשמיע את השיר פעם אחת ונזמין את התלמידים להקשיב למילים בתשומת לב. נשאל את התלמידים כיצד הרגישו כאשר הקשיבו למילות השיר ובמה לדעתם עוסק השיר, מה הוא מספר לנו?

נשאל את התלמידים מה לדעתם משמעות המשפט: "נגלה מי מדליק בנו אור" האם מתכוונים לאור אמיתי? לאש? ואם לא, אז למה הכוונה? איזה דברים יכולים לתת לנו תחושה של "אור"? (כשמפרגנים לנו, כשמחמיאים לנו, כשמחזקים ומעריכים אותנו)

נשמיע לתלמידים את השיר לפחות פעמיים וננסה לשיר ביחד.

פעילות העשרה חוייתית –

"האור שבִּי" - "פֶּסְטִיגֶל יִלְדֵי הָאֹר" "

הכנה מראש:

לפעילות זו נערך מראש. ראשית ניתן להיערך עם סופגניות לסיום יום זה. להציע לתלמידים לבוא לבושים ביום זה בצבעי האש.

עזרים:

אלבד (אם תרצו להכין וילון רקע למופע בגווני אש – אדום צהוב כתום) מחשב / רמקולים

אופציה – ניתן להציע לתלמידים לבוא ביום זה לבושים בצבעי האש. קישורים לשירים שאותם ניתן לשיר במופע -

קישור לשיר – ימי החנוכה

קישור לשיר – חנוכייה לי יש

קישור לשיר – סביבון סוב סוב סוב

קישור לשיר – נר לי דקיק

קישור לשיר – חנוכה חג יפה כל כך

קישור לשיר – מעוז צור

קישור לשיר – הנרות הללו

קישור לשיר – נרותיי הזעירים

קישור לשיר סיום – שיר חנוכה שמאיר את הלב

מהלך הפעילות:

לקראת סוף ימי הפעילות נחגוג את חנוכה בצורה מיוחדת ושמחה ונזמין את כל התלמידים לחגיגה.

היום אנו עורכים את **פֶּסְטִיגֶל יִלְדֵי הָאֹר – הָאֹר שְׁבִי** בו ישתתפו החברים בשיר וריקוד.

הזמינו את התלמידים להתחלק לקבוצות של שלושה או ארבעה תלמידים. המובילים ישמיעו בכל פעם שיר והתלמידים יבחרו איזה שיר הם מכירים היטב ויכולים לשיר אותו.

אחרי שכל קבוצה בחרה את השיר שלה שרה נכין את מרחב הצהרון כמופע עם כסאות לקהל. לפני שנפתח במופע נקריא עם כל קבוצה את מילות השיר שהקבוצה בחרה נבין על מה מסופר בשיר ונזמין אותם להופיע בפני כל החברים. אם תרצו תוכלו לצלם את המופע בוידאו ולשלוח להורים (באישור הורים בלבד)

פעילות סיום: חידון החנוכה הגדול

מהלך הפעילות:

נערוך עם התלמידים חידון בנושא חג החנוכה.

1. מי יודע מה אומרות האותיות שכתובות על דפנות הסביבון? נ,ג,ה,פ.

תשובה: נס גדול היה פה

2. שני נרות מדליקים לשבת המלכה וכמה מדליקים בחג החנוכה?

תשובה: 9 נרות (8 נרות ושמש)

3. כמה ימים אנו חוגגים את חג החנוכה?

תשובה: שמונה ימים

4. מי יודע מדוע אנו חוגגים את חנוכה 8 ימים?

תשובה: לזכר נס כד השמן שהספיק לשמונה ימים

5. באיזה שם נוסף מכנים את חג החנוכה?

תשובה: חג האור / חג האורים

6. מי יודע מדוע אוכלים סופגניות ולביבות בחנוכה?

תשובה: גם כן לזכר נס פך השמן

7. מי יודע מהו שמו של המלך אותו ניצחו המכבים?

תשובה: אנטיוכוס

8. כמה נרות מדליקים בערב הראשון של חנוכה?

תשובה: נר אחד. ובכל יום מדליקים נר נוסף

9. מדוע מסובבים סביבונים בחנוכה?

תשובה: לזכר אותם ימים שהיוונים לא רצו שבני ישראל ילמדו תורה,

אז הם היו מחביאים סביבונים בזמן שקראו בספרי התורה ובכל פעם שהיו עוברים

לידם יוונים, הם היו מסתירים את הספרים ומשחקים בסביבונים.

*הוסיפו חידות כראות עיניכם.

יום זכויות האדם

חל ב: 10 בדצמבר

נכיר לתלמידים את הרעיון של זכויות האדם בצורה מותאמת גיל – כל אדם בעולם חשוב, שווה, ומגיע לו שיכבדו אותו וידאגו לו.

פעילות פתיחה: "מה מגיע לכל תלמיד?"

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לשבת במעגל ונראה להם קופסה צבעונית או שקית מסתורית ונאמר: "בתוך הקופסה שלי יש דברים שמגיעים לכל אדם בעולם, בלי קשר למקום שבו הוא גר."

נבקש מהתלמידים לנחש מה יש בפנים. בכל פעם נוציא תמונה או חפץ קטן ונסביר: (הנה כמה דוגמות)

תפוח - זכות לאוכל

בית צעצוע - זכות לבית

בובה - זכות למשחק ולמנוחה

תיק או ספר - זכות ללמוד

לב - זכות לאהבה ולביטחון

מיקרופון צעצוע – זכות להביע דעה

נדגיש בפני התלמידים כי לכל אחד בעולם מגיעים הדברים האלה – גם לי, גם לך, גם לחברים שלנו בכל מקום ובכל גיל.

פעילות העשרה חינוכית – "העולם בידיים שלנו"

כל אחד יכול לשמור על זכויות האחר – באדיבות, כבוד ועזרה.

עזרים:

דפי בריסטול צבעוניים
עפרונות
מספרים

תמונה של כדור הארץ (מצורפת כאן) וגם מצורף קישור

[קישור לתמונות של כדור הארץ](#)

מהלך הפעילות:

נציג לתלמידים תמונה גדולה של כדור הארץ ונספר כי זהו כדור הארץ עליו אנחנו חיים. כל מדינות העולם נמצאות על כדור הארץ וחיים עליו מיליוני אנשים. נזמין את התלמידים לשולחנות להכין את כף היד שלהם, על ידי הנחתה על דף נייר וציור קווי המתאר של היד ונבקש מהם לגזור אותה. (אפשר ורצוי להגיש עזרה לצעירים במיוחד)

נזמין אותם לצייר על כף היד שלהם זכות חשובה לדעתם – (אפשר גם לסייע בלכתוב) או פעולה טובה שעוזרת לשמור על זכויות האחרים, למשל:

"לעזור לחבר עובד"
"לא לצחוק על מישהו אחר"
"להקשיב כשמדברים אליי"
"לחלק משחקים"

מדביקים את הידיים סביב כדור הארץ הגדול – ויצרנו לנו "עולם של זכויות!"

נסכם:

מה אנחנו יכולים לעשות כדי שכל תלמיד בעולם יהיה שמח ובטוח?
איך נרגיש אם ישמרו גם על הזכויות שלנו?

פעילות סיום: "מכתב לעולם"

בואו ניצור רגע אישי ומרגש של אחריות, תקווה ואכפתיות.

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונאמר:
"ביום זכויות האדם, אנשים בכל העולם חושבים איך אפשר להפוך את העולם לטוב יותר.
בואו נכתוב גם אנחנו מכתב לעולם ונאמר לו מה אנחנו מאחלים לו"

נזמין את התלמידים לצייר ציור או לכתוב משפט קצר על מה הם מאחלים לעולם.

לדוגמה:

"שלכל אחד יהיה בית"

"שאנשים יהיו חברים"

"שכולם יחייכו"

נתלה את הציורים על לוח עם כיתוב:

"תלמידי הצהרון שלנו מאחלים לעולם זכויות ושוויון לכולם"

רשימת ציוד לתוכנית " משלים וחוכמתם" – בתי ספר

קופסה עם כמה בובות כף יד של בעלי חיים
קלפי יוג'לה
דפי ציור
טושים או צבעים
תמונות של ארנב וצב (מצורפות בתוכנית)
לוח משחק "המירוץ" (מצויר על בריסטול נייר גדול מונח על הרצפה).
קוביית משחק
כדור
סל קטן/קופסה
בריסטול סגול / ירוק
מספרים
כדורים קטנים
סלים או קופסאות בגדלים שונים
מדבקות של ענבים או ענבים מצוירים על נייר
דפי נייר צבעוניים (סגול, ירוק, אדום)
מספרים
דבק סטיק
בריסטולים גדולים
קוביית משחק
2 קוביות עץ גדולות בצורות שונות
דפי בריסטול צבעוני
דבק סטיק או סלוטייפ
מדבקות לבנות
טוש זהב או כסף
מדבקות לבבות/כוכבים/פרצופים
ניירות קרפ צבעוניים
קופסה ריקה (של גביע יוגורט, קרטון קטן וכדומה) לכל תלמיד
מדבקות של נמלים וצרצרים
או לורדים לציור עצמאי
חישוקים, קונוסים או סרט דביק
קערה עם כדורים קטנים או פקקים קטנים
דף מודפס לדוגמה מסכת דרקון
יש להכין מראש את בסיס המסכות גזרות מדפי בריסטול בצבעים שונים (מצורף בתוכנית)
הדפסת תמונת מסכת הדרקון לדוגמה (מצורפת בתוכנית)
צבעי פנדה
לורדים שחורים
כדורי גומי או כדורי ספוג גדולים
חבל ארוך או סרט צבעוני ארוך
חוטי צמר/סרטים צבעוניים (אחד לכל תלמיד)
צעפים או כובעים קטנים לתחפושת
לוחות קרטון מקופסאות קרטון לגזירת הפנים של האריות
לורדים בצבעים שונים

מקלות עץ כמספר התלמידים
הרבה מנקי מקטרות בצבע כתום, צהוב וחום
טוש לבן / טיפקס
נייר דבק עבה (סלוטייפ)
עפרונות מחודדים
כוס גבוהה וצרה
צלחת שטוחה
צנצנת שקופה עם מעט מים בתחתית
קש גזור לחצי
בריסטולים שחורים, צהובים ואפורים
עיניים זזות ליצירה
כוסות שקופות
כדורים (אחד לכל זוג תלמידים)
קונוסים או סימונים לרצפה
מדבקות קטנות (כפרס) לכל התלמידים
נכין מראש – קופסה ריקה עטופה כמתנה יפה עם סרטים
דמויות בעלי חיים קטנים (פסלים מפלסטיק)
עפרונות
פנס או מנורה קטנה
משחק פאזל שיש בו מספיק חלקים לחלק לכל התלמידים בקבוצה
קוביות משחק גדולות (מספיקות בגודלן ובחוזקן שהתלמידים יכולים לעמוד עליהם)
גרביים לבנות מכותנה או פליז כמספר התלמידים
עיניים זזות או כפתורים
פונפונים צבעוניים
חוטי צמר צבעוניים
דפי סול דביק או מדבקות סול בצורות שונות
דבק סיליקון
או דבק חם (לשימוש המובילים בלבד)
מדבקות, סרטים, נצצים, כפתורים, חוטים
לורדים
נוצות
סול בצבעים ליצירת חלקי גוף מיוחדים (חדק לפיל, סוגי אוזניים שונות ועוד)

לחנוכה:

סביבונים

דף שקף A4 כמספר התלמידים

דף בריסטול לבן כמספר התלמידים

דף בריסטול שחור כמספר התלמידים

דפים להדפסה ציור לחנוכה כמספר התלמידים

כעשרה דפי בריסטול שחורים נוספים

לורדים שחורים (פרמנט)

עפרונות

טושים (שלא נמחקים משקף)

שדכן

מספריים

4 נרות חנוכה קשורים לחוט באורך 50 ס"מ

כשבקצה החוט נקשור לולאה מספיק גדולה

כדי שכף היד של התלמידים תוכל להכנס לתוכה.

4 בקבוקי מים (ליטר וחצי ריקים)

נרות שבת / נרות חנוכה – רצוי בצבע לבן לכל תלמיד

צבעי מים

מכחולים

כוסות עם מים

חנוכיה מנייר על לוח תוכן

שלהבות גזורות מנייר לבן

דף שבלונה להדפסה (להכנת השלהבות)

סרט סקוץ זכר ונקבה

2 סרטים (בנדנה) לקשירה על העיניים

דפי בריסטול לבנים (כמספר התלמידים)

טושים בצבעי היסוד (צהוב, אדום, כחול) רצוי תכלת)

עפרונות

מקלות גפרורים (ללא החלק של הגופרית)

תקליטור שמע (דיסק) משומש

קערית בקוטר קצת יותר קטן מהדיסק

מכסה של צנצנת בקוטר קצת יותר קטן מהקערית

מספריים

פלסטלינה

דפי סול בצבעים זוהרים כפול ממספר התלמידים – המובילים יחתכו אותם מראש לשני חצאים

תקליטור שמע (דיסק) משומש

קערית בקוטר קצת יותר קטן מהדיסק

מכסה של צנצנת בקוטר קצת יותר קטן מהקערית

ועוד מכסה בקוטר יותר קטן

מקלות עץ קטנים

עפרונות

אופציה – מדבקות קטנות עם סמלי חנוכה להדבקה על הסביבון

הדפסת דפי לוחות בינגו מודפסים
10 חישוקים גדולים
1 בריסטול מוקצף – קאפה לבן או שחור (עובי 10 מ"מ)
מנורה חזקה ניידת / פנס חירום
לוח הקאפה שהכנתם מראש
מספר קוביות עץ מהצהרון
אלבד לבן
דבק רחב (רצוי גאפה)
נייר עיתון רגיל מלבני לכל תלמיד
2-3 מטבעות שוקולד (פרווה) לכל תלמיד

ספרים:

"האריה והעכבר" - מאת: ג'רי פינקני (נוסח עברי: חנה לבנת) • איורים: ג'רי פינקני
"משל על שועל" - עיבוד: שהם סמיט • איורים: עומר הופמן
"הדרקון וסוד הענפים" - מאת: נטעלי גבירץ • איורים: מנחם הלברשטט
"ספר המשלים הגדול"
"רוזלינדה" - כתבה: איריס ארגמן / איירה: נטעלי רון רז